

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Privilegirana kmetijska banka

Omogočenje cenjenih posojil kmetškemu stanu — Varna naložba denarja

Važno in nujno vprašanje cenjenih kmetijskih posojil in razdolženja kmetškega prebivalstva v naši državi se je reševalo že dolga leta, a se ni našel pravi način. Sedanja vlada je rešila to vprašanje z ustanovitvijo velike Privilegirane kmetijske (agrarne) banke in se vrši sedaj vpisovanje delnic. Zanimanje za ta zavod je vsesplošno. Doslej so vpisali za velike vsote delnic že številni odlični zasebniki in odlične tvrdke. Tudi Nj. Vel. kralj je vpisal za dva milijona dinarjev delnic in s tem pokazal, da ceni in uvaža kmetški stan, ki bo s tem zavodom rešen oderuhov, tako zvanih zelenašev.

To, seveda, ne velja toliko za Slovenijo kakor za druge kraje naše Jugoslavije, zlasti za Srbijo, ker je pri nas v Sloveniji spričo močno razvitega združništva lažje dobiti cenena posojila. Toda mi smo vsi v eni državi in slabo gospodarsko stanje ene pokrajine upliva neugodno na drugo pokrajino. Ako bo kmetijsko gospodarstvo drugih pokrajin naše države v kritičnem stanju, bodo to predvsem čutili, seveda, slovenska trgovina, obrt in industrija, ki ne bo mogla računati na dobro razpečavanje svojega blaga v dotičnih pokrajinah, pa tudi slovenski kmetški stan bo s tem posredno prizadet.

Končno bo pa novi zavod koristil tudi slovenskemu kmetijstvu, ker bodo posojila na razpolago vsemu kmetškemu stanu, čeprav se bo morda slovenski kmet manj posluževal teh posojil.

Pa še ena zadeva je važna. Denar, ki ga vložijo v ta zavod, je varen, ker bo banka pod državnim nadzorstvom. Kdor le more, naj vpiše nekaj delnic. Pokažimo tudi slovenski kmetje, da imamo smisel za skupno jugoslovensko kmetijsko zadevo, zlasti ker bomo denar s tem dobro naložili in v nešteti primerih s tem tudi pomagali svojim ožjim rojakom. Nj. Vel. kralj nam je dal z vpisom dober vzgled.

Kakor javljajo iz Beograda, vpisovanje delnic lepo napreduje in se računa, da bo delniška glavica zavoda dosegla 400 milijonov dinarjev, čeprav se je računalo le na 300 milijonov. Zanimanje za ta zavod je veliko tudi v inozemstvu, kjer žele z denarjem sodelovati pri tej banki odlični finančniki.

Pomagajmo tudi slovenski kmetje po svojih močeh, da bo dosežena vsota 400 milijonov dinarjev za naš kmetijski zavod, ki bo pomagal reševati kmetški stan v naši državi.

Politični pregled

Ministrstvo za kmetijstvo je izdelalo načrt zakona o likvidaciji veleposestev v Slavoniji, na Hrvaškem in v drugih krajih, kjer so še ostala veleposestva.

Po tem načrtu bodo mogli vsi agrarni interesi teko desetih let odkupiti zemljo veleposestev, ki jim bo dodeljena. Vrednost oddanih zemljišč bo določila posebna komisija. Agrarni interesi bodo plačali samo polovico dnevne tržne cene vrednosti zemljišča, senti tekom desetih let odkupiti zemljo veleposesniške zemlje. Od tega bo razdelila država dobrovoljcem 150.000 ha brezplačno, ostalo pa bo na razpolago zasebnim kupcem.

Dalje je sestavilo kmetijsko ministrstvo načrt

za nov enoten združni zakon

za vse vrste združništva v državi. Zakon točno opredeljuje smoter zadrug, ki morajo delati ne za svoj lastni dobiček, nego za podpiranje skupnega članstva zadruge. Glavni del zakona se peča z določbami o načinu poslovanja zadrug in končno predvideva

oprostitve zadrug od plačevanja poštnih in sodnih taks, doklad in carin. Posebno zaključno poglavje obravnava način podpiranja zadrug s strani države.

Komisija za določitev čistega katastrskega dohodka je zaključila pretekli teden po dolgih posvetovanjih svoje delo in predložila svoje predloge.

Za osnovo določitve čistega katastrskega dohodka

so služile komisiji cene kmetijskih proizvodov v dobi od 1. julija 1925. do 30. junija 1926. in srednji letni dohodek v letih 1921. do 1926. Na podlagi teh je določila nove količnike, ki bodo omogočili pravilno obremenitev v davčne svrhe po vsej državi, kjer še v več pokrajinah niso poznali doslej plačevanja zemljiškega davka. Na Slovenijo bo odpadlo po novi razdelitvi 255,987.452 Din čistega katastrskega dohodka.

Na prihodnjih sejah vrhovnega zakonodajnega sveta

bodo pričeli pretresati tudi novi zakon o civilnosodnem postopku,

ki je zelo obširen in šteje 690 členov.

Po vsej državi se vrši sedaj tudi podpisovanje delnic potrebne Privilegirane agrarne banke. Za podpisovanje vlada veliko zanimanje med najširšimi sloji naroda in se udeležujejo podpisovanja vsi ljudje brez razlike stanu. Za 2 milijona dinarjev delnic je

podpisal Nj. Vel. kralj.

ki je s tem zopet pokazal, kako globoko ceni delo in težave našega kmeta, ki mu hoče pomagati pri njegovi borbi za gospodarsko osamosvojitvev in napredek.

V nedeljo se je vršila v Beogradu glavna skupščina Glavne združne zveze, ki je

pokazala sliko stanja našega združništva.

ki ga bo potreba še pomnožiti in okrepiti. Na skupščini je bila sprejeta tudi soglasno resolucija, v kateri nastopajo delegati za čim večji vpliv združništva na novo Privilegirano agrarno banko in pa za čimprejšnji sprejem novega enotnega združnega zakona.

V zunanem svetu je bil pač najvažnejši dogodek nastop nove angleške vlade. Dočim so bili prej na krmilu konservativci, to je najbolj desničarska stranka na Angleškem, so prevzeli sedaj vlado levičarsko opredeljeni ministri delavske stranke.

O načrtih nove angleške vlade

se je posledne čase mnogo pisalo in ugibalo, gotovo pa je le eno, da bodo tudi novi ministri predvsem gledali na angleške kristi in nato šele na vse ostalo ter prav naposled morda tudi na izpolnjevanje svojega socialističnega načrta. Gotovo pa je, da bo nova angleška vlada znatno potisnila naprej

vprašanje razorožitve in zavarovanja svetovnega miru,

ki bi ga nekateri vročekrvneži tako radi kralili. Dalje bo najbrže tudi v kratkem načeto vprašanje izpraznitve Porenja, kje so še vedno zavezniške čete, ki niso hotele zapustiti nemške zemlje toliko časa, dokler niso dali Nemci dovolj gotovih jamstev, da bodo plačali, kar so napravili v vojni škode.

Nas Slovence in Jugoslovence pa še prav posebno zanima

stališče nove angleške vlade napram vprašanju narodnih manjšin,

kjer ima predsednik nove angleške vlade v mnogem nazore in načrte, ki bi jih mogli mi v interesu naših narodnih manjšin v tujih državah samo z veseljem sprejeti, če bi bile izvedene.

Nova angleška vlada pa tudi

priljublja sporazum z Ameriko,

od katere je poslednje čase ločilo Anglijo marsikatero načelno vprašanje. V primeru, da se posreči delavski vladi pod predstvom Macdonalda doseči trajen sporazum med Anglijo in Ameriko, potem lahko računamo za lep čas z mirom, ker bosta obe državi dovolj močni, da bosta lahko uspešno zastavili besedo za mir.

DOPISI

GOR. LOGATEC. Dostava pošte za Gorenjo vas, Kalce in Zibršče je ukinjena in dosedanji pismonoša Menart Franc prestavljen v Dol. Logatec. Prebivalci omenjenih vasi so s tem zelo prizadeti. — Sokolski letni javni nastop je prav dobro uspel v vsakem oziru. Bilo je dragih gostov od blizu in daleč. Upamo, da je bil celo br. blagajnik zadovoljen, ko je preštel vse kovače. — Naš rojak g. Jakob Istenič, ki se je mudil na obisku pri svojem bratu, se te dni vrača v Ameriko. S seboj je vzel nabiralno polo tukajšnjega Sokola in obljubil, da bo med svojimi tovariši nabiral prispevke za Sokolski dom. Sam je v ta namen daroval 5 dolarjev. Želimo mu obilo uspeha pri tem rodoljubnem delu! — V nedeljo 23. t. m. bomo vrnili Narodni čitalnici v Hotederžici obisk in se udeležili tombole v korist fonda za zgradbo lastnega doma. Goste bo prevajal avtomobil tvrdke M. Antičević iz Dol. Logateca.

POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO. (Smrtna kosa.) V torek 18. t. m. smo zopet izgubili enega naših zvestih prijateljev. Ta dan je umrl g. Franc Marolt, mesar v Poljanah. Pokojni se je naselil v Poljanah pred približno 20 leti in pričel izvrševati samostojno mesarsko obrt. Bil je skrben oče svoji družini, zvest družabnik ter vseškozi naprednega prepričanja. Bil je naročnik «Domovine», odkar izhaja, in dnevnika «Jutra». Bil je član in podpornik vseh naprednih društev v dolini kakor Sokola, katerega član je bil že tudi prej kot mesarski pomočnik v Škofji Loki, dalje našega prosvetnega Kmeškega društva v Poljanah od njegove ustanovitve. Gasilnemu društvu je bil dalje časa načelnik. Pokojni je bil doma iz Radeč pri Zidanem mostu. Dolina se mu je nad vse priljubila. Bil je dobr ga srea in je rad pomagal bližnjemu v nesreči. Francelna sedaj ne bo več med nas. Izdihnil je v najlepši moški dobi. Vsi znanci in prijatelji ga bomo ohranili v najboljšem spominu. Lahko mu bodi naša zemlja med Poljanci in prijatelji, ki so odšli že pred njim!

JESENICE. (Smrtna kosa.) Te dni je umrl na posledicah malarije v 22. letu starosti v

vojaški bolnici v Skoplju g. Rudolf Marušič, družabnik znane ključavničarske tvrdke g. Frana Šmajdeka na Jesenicah. Simpatični mladenič je bil v svoji stroki izredno vesten in marljiv ter velika opora svojemu mojstru in družabniku, ki ga je nameraval posinoviti. Naj mu bo ohranjen blag spomin, težko prizadetim pa naše iskreno sožalje.

KONJICE. Precejšen korak k lepšavi trga je napravil g. Detiček Hugon, trgovec v Konjicah, s tem, da je na mestu stare hiše gospe Zemljičeve postavil lepo enonadstropno stavbo. Vse hiše v konjiškem trgu so bile zadnja leta prenovljene. Edino izjemo dela še sodnijsko poslopje, ki nujno potrebuje zidarjev in slikarjev. V našem naselju je velika stanovanska beda. Ne državni uradi ne privatniki ne najdejo dovolj prostora za nastanitve. Novih stavb se zida po vojni zaradi nerentabilnosti zelo malo. Dvonastropno hišo sodnega nadoficiala g. Mastnaka Avgusta je kupila trška občina za nastanitev sreskega poglavarja. Tako je tudi vprašanje tega urada rešeno, zakaj govorilo se je že, da bo sreski poglavar premeščen baš iz razloga, ker nima primernih prostorov.

GORNJA POLSKAVA. Cenjeni gospod urednik, prosim dajte tudi malo prostora za nas, ki se redkokdaj oglašamo. Letina je kazala prav dobro ali, žal, sedaj nam je toča vse potolkla. Dne 10. t. m. je prišla s severne strani prav huda nevihta s točo, ki je po nekaterih krajih prav do kraja pobrala letino. Dne 13. t. m. smo imeli birmo. Škof nas je prav pohvalil.

LJUTOMER. Vpisovanje v meščansko šolo v Ljutomeru se bo vršilo v nedeljo 30. t. m. ob pol 9. uri. Sprejeli se bodo učenci in učenke, ki so dovršili najmanj 4. razred, oziroma oddelek osnovne šole. Prinesti je zadnje šolsko izpričevalo in krstni list.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Tudi od nas par vrstic. Toplo sonce je oživel tudi društveno življenje. Posebno se razvija Sokolsko društvo, ki se letos pripravlja na svoj veliki nastop. Vsi telovadni oddelki prav pridno vadijo in se pripravljajo na zlete. Pred nami je okrožni zlet v Murski Soboti, a 14. julija bo v Križevcih na lepem prijetnem travniku g. Križaniča velika telovadba s sodelovanjem vseh društev Murskega sokolskega okrožja. Celo iz Maribora in Celja

nas bodo posetili. Igrala bo znana mestna godba iz Ljutomera. Za vse bo preskrbljeno in vemo, da se bodo vsi dobro počutili pri nas. Zato vsa že sedaj opozarjamo in vabimo na to našo prireditelja.

IVANJKOVCI. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo bo slavilo 29. t. m. dvajsetletnico obstoja. Društvo je ves čas svojo nalogo v polni meri, in to pod zelo težkimi pogoji vršilo, nikdar tudi ni zanemarjalo kulturnega dela. Do ustanovitve tukajšnjega Bralnega in izobraževalnega društva pred desetimi leti je priredilo lepo število gledaliških predstav, imelo svoj pevski zbor in sploh bilo žarišče vsega izobraževalnega dela. Ko smo dobili tukaj lepo dvorano na razpolago, je bilo zopet prostovoljno gasilno društvo, ki je pri skrbelo skupaj z Bralnim in izobraževalnim društvom oder s celotno opremo. Društvo zasluži toje vsekakor pozornost okolice in upa na lepo udeležbo prireditve. Spored slavnostnega dneva bo: Ob 4. zjutraj budnica, ob pol 6. odhod k sv. maši v svetinjsko župno cerkev, ob tričetrt 11. sprejem gostov na kolodvoru, ob 11. v ivanjkovski dvorani izredni občni zbor društva ter slavnostni govor, ob 12. skupen obed, ob 14. društvena vaja v Ivanjkovecih, ob 15. velika tombola z mnogoštevilnimi prekrasnimi dobijki. Po tomboli ljudska veselica s prosto zabavo, plesom itd. Svirala bo polnoštevilna novo organizirana svetinjska godba.

POLJANA PRI PREVALJAH. V nedeljo 23. t. m. bo tukaj mladinski praznik. Otroci šol iz Mežiške doline se bodo zbrali tukaj, da se spoznajo med seboj in se skupno veselijo. Ob pol 10. pridiga in maša, nato slavnostni govori, nastopi šol iz petja ter telovadba. Na koncu pogostitev otrok. Pridite starši in prijatelji mladine!

× Ženska je v splošnem bolj praznoverna kakor moški. Na univerzi v New Yorku so napravili zanimiv poizkus o tem, kdo je bolj praznoveren, ženske ali moški in so ugotovili, da dekleta bolj nagibajo k praznoverju kakor mladeniči. Bajje izvira to iz tega, ker imajo dekleta bolj živahno domišljijo in ne mislijo tako z razumom kakor mladeniči. Pa tudi v poznejših letih je ženski spol bolj podvržen praznoverju kakor moški, kar pa se tolmači tako, da ima ženska več časa za razmišljanje kakor moški.

DR. LEON BRUNČKO.

Križi in težave

(Dalje.)

Od takrat skoro ni minil noben šole prosti delavnik in noben praznik, da bi Ferdo ne obiskal Puščave. Pri tem pa očitno ni šlo za cerkev. Nestrno je stopal včasih po cesti, ki vodi mimo nje naprej gor proti Št. Lovrencu, drugič pa spet po poti vrhu hriba Jodl, ki veže Palo s Puščavo. Neprestano je gledal na uro. Še le čim se je približala belo oblečena dekliška postava, se mu je zjasnil obraz. Burno pozdravivši svojo mirsko «vilo» je krenil vsakikrat v drugo smer, tako da sta spoznala kmalu vse poti in ceste, vse razledne točke, tako rekoč vsak kot v tem delu Pohorja. Če je širina ubranega pota le količkaj dopuščala, sta roko v roki potovala pod streho košatih smrek in jelk, poslušala žvrgolenje ptic in šumenje drevesnih vrhov, posedala po mehkem mahu, občudovala gibčne veverice in zasledovala polet kraguljev. Ob prsih te od solnca in krepkega zraka prepone pohorske narave sta se vedno boli našli ter spajali niuni srci. Lica so jim gorela ter rdele v bohotnem zdravju.

Nekoč sta na takem izletu po obronkih Klepnega vrha dospela tudi do Stare Steklarne. Vsa vzneta nad divjo romantičnostjo kraja sta občudovala potok Lobnico kako je peneč se od jezov skakal čez pečine in skaline ter z gromkim trščem drvel proti dolini. Veselo oganjaljoča se od grma do grma, od skale do skale, sta se spuščala po

ozkem jarku navzdol. Tako sta se primotala končno do skale, preko katere pada Lobnica v visokem slapu, pršča na vse strani bisere in dijamante.

«To je 'Štumnik', je vzkliknila Rezika vsa navdušena. «Ali ti nisem rekla, koliko krasot skriva Pohorje!»

«Kako se jezi na tvojo konkurencu, Rezika», odvrne Ferdo z nekoliko porednim glasom, pri tem pa sam ni mogel prav odvrniti oči opisanega prizora.

«Malo več resnosti bi prosila. Kaj ne čutiš, kako zgreva človek v prazen nič vpricho mogočnosti, s katero tu govori in diha narava?»

«Jaz vidim v tem v prvi vrsti le energijo, veliko in neizrabljeno moč. Lepa pa ta pokrajina ni, za to ji manjka solnca, toplote. Preveč hladno je tu. Predvsem bi moral biti odstranjen ta košati, temni gozd in vesolino morje solnčnih žarkov bi moralo zatopiti ta kotichek, potem še le bi s polno dušo priznal, da je lep.»

Rezika mu ni odgovorila takoj. Zamišljeno je zrla na ta ples pritajenih solnčnih žarkov z bistrimi ulomki in utrinki potočka, na te opolzke, z mahom preraščene pečine, na košate vrhove smrek, jelk in bukev. Spomin ji je pri tem pričaral pred oči še druge slike z izletov po bližnji in daljni okolici Št. Lovrenca in bolj samo sebi kakor po spremljevalcu je po daljšem molku odvrnila:

«Tako od vsega srca vriskati se človeku na Pohorju res ne dá! Pohorske pesmi so razglablajoče, lahkoživih je prav malo vmes.

In po pesmih, pravijo, se najlažje spozna značaj naroda...»

«In kraj, v katerem narod rodi in umira, njegovo obeležje», dostavi hitro Ferdo. «Kako je pri nas tam doli ob Jadranu vse živahno, poskočno! Prav takšne so tudi naše pesmi. Živ ogenj je v njih, kipeča kri, življenje! Pri nas solnce in morje, da se v enem kakor v drugem lahko naravnost koplješ. Zato pa se pri nas toliko poje. Tukaj pa ljudje sploh ne znajo odskočiti od zemlje.»

«Mislim, da pretiravaš. Ali bolje — moje čustvo mi pravi tako. Kakor vsak človek, enako si tudi vsak narod po svoje predstavlja in ustvarja svojo srečo ter jo tudi po svoje uživa. Tudi v tem gorovju sem naletela na srečne ljudi. Ne vriskajo sicer in ne obešajo svojih nebes na veliki zvoni. Toda kljub temu, oziroma mogoče baš zato se sreča zdržuje tukaj morda raje in traineie, nego v krajih, kjer jo slavijo v v divjih pesmih in plesih. Pa glej, ali ni to naš Tone?»

Pokazala je onstran Lobnice, kjer se je vila med drevjem in grmovjem pešpot iz smeri od Sv. Areha. Baš se je tam pokazala čvrsta postava moža, ki je, opazivši skušino nad slapom, hipoma obstal, kakor da je šinla strela vanj. Bil je res Orabnarjev Tone. Osuplo je motril zdaj Ferda, zdaj Reziko. Toda že je slednja vstala ter v prožnih skokih premerila potok. Dospevši do novoprišleca, ga je prišla vsa vesela za roko in vzkliknila:

«Sam Bog vas je privedel v ta kot. Prihajate nam baš pravi čas, da rešite najin spor.»

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZITNI PRIDELEK KOT MERILO KMETIJSKEGA NAPREDKA.

Višina žitnega pridelka na ploskovni enoti, recimo na hektaru ali oralu oziroma na merniku posetve, se rado jemlje za merilo kmetijskega napredka v eni in drugi deželi. To je upravičeno, toda le v toliko, ker je pridelovanje žita povsod razširjeno in ker se po planjivosti žita lahko sklepa ne le na prirodno rodovitost zemlje ampak tudi na njeno kulturno stanje in na jakost (intenziteto) njenega obdelovanja. Uspehi kažejo namreč, da se v najbolj naprednih deželah pridelava primeroma več žita kakor pa po drugih krajih. V toliko je tako primerjanje točno in zanesljivo.

Povsem zanesljivo pa ni. Pri presojanju kulturnega stanja ni merodajna samo višina pridelka ampak tudi drugi pogoji, kakor naravna rodovitost zemlje in ugodnost podnebja, ki vplivajo na pridelke žita. Saj vendar ne bomo hoteli primerjati pridelke kraškega sveta z žitnimi pridelki severonemških nižav in drugih žitorodnih krajev, kjer se ponašajo danes s tako lepimi pridelki.

So pa še drugi činitelji in pogoji, ki vplivajo merodajno na količino pridelka, in bi vsekakor krivično presojali ves poljedelski napredek, če bi jih kratkoma prezrli, kakor delajo to nevedši ocenjevalci.

Pri nas v Sloveniji smo napram Nemcem glede žitnih rastlin v toliko na slabšem položaju, ker je pri nas vsa doba žitne rasti bolj skrajšana. Pri nas začne žito hitreje zoreti in nam v krajšem času dozori. Ta skrajšana rast pa vpliva na višino pridelka in ga krči. Zgodnji sadeži dajejo zaradi tega zmeraj nižje pridelke. To vidimo tudi pri zgodnjem krompirju, pri zgodnji koruzi, pri zgodnjem zelju itd. Po žitnem cvetju nastopa pri nas vročina, ki nujno sili k zoritvi in ki prikrajša ves nadaljnji razvoj. Po severnih krajih Nemčije tega ni in se vsa žitna rast vsled tega podaljša.

Drug razlog za manjše žitne pridelke tiči pri nas pa v tem, da našo zemljo močnejše izkoriščamo, pri tem pa manj gnojimo, kakor v Nemčiji. Pri

nas imamo tudi strniščno setev in skušamo z njo če le mogoče po dva pridelka na leto doseči. S tem se pa zemlja bolj izmolzuje, tako da nam tudi zaradi tega ne more tako bogato roditi, zlasti če pomislimo, da ostaja pri tako številnih sadežih premalo časa za bolj temeljito obdelovanje. Pri presojevanju naše kmetijske naprednosti je tudi to v poštev jemati.

Naši kmetijski pridelki se dajo še povsod dvigniti. O tem ne more biti nobenega dvoma. Ali krivično bi bilo, če bi slepo primerjali naše manj ugodne pridelke z onimi drugih dežel, in sklepali iz tega na našo zaostalost. Za uspehe na kmetiji so krajevne in podnebne razmere zelo merodajne in zato jih je pri takih vprašanjih vse bolj v poštev jemati, da bo sodba pravična.

SADNA LETINA IN SADNA KUPČIJA.

Letos se obeta po raznih krajih dobra sadna letina za jabolka, hruške in češplje. Tudi s češnjami se marsikje pohvalijo. V takih letih je važno, da gre sadje dobro v denar. To skrb moramo imeti od vsega početka, ne pa še-le takrat, ko pridejo kupci.

Tudi pri sadni kupčiji je glavna stvar dobra organizacija na strani sadjarjev. Sadjarji morajo skupno nastopati, da bo več uspeha. Na noben način pa ne smemo oddajati sadja vsak po svoji volji, tako kakor smo bili doslej vajeni, kajti to je prineslo razne slabe posledice za prizadete sadjarje. Izgledov in izkušenj imamo zadosti, tako da se lahko po njih ravnamo.

Sadjarstvo in vrtnarsko društvo obrača ves interes na to, da se kupčija pravilno započne in razvija. Po deželi deluje danes 130 sadjarskih podružnic, katerim je na tem, da se vsa kupčija v njih okolišju pospešuje in prav vrši.

Zelo važno je, da je društveno vodstvo točno obveščeno, kako kaže sadna letina v posameznih krajih. V ta namen zbira podatke potom svojih podružnic, obvešča o tem vnanje interesente in sadne trgovce in pripravlja na ta način pota za trgovske stike. Podružnice so dolžne, da odgovarjajo na tozadevna vprašanja. Slednjič morajo podružnice zbrati potrebne podatke o tem, koliko sadja in kake vrste sadja se nahaja v enem in drugem kraju pripravljenega za kupčijo. Naši sadjarji morajo svojo letino pravočasno oceniti in jo sporočiti svoji podružnici, ki bo poslala tako

zbrane podatke društvenemu vodstvu v Ljubljano. Za posredovanje sadne kupčije je potrebno, da ima društveno vodstvo točne podatke o položaju sadnega pridelka v posameznih krajih.

Drugi del organizacije je pa potreben v tem, da prodajajo sadjarji svoje sadje skupno in za ceno, ki odgovarja tržnemu položaju in kakovosti sadja. Ravno tako je pa tudi potrebno, da se sadjarji pri prodaji namiznega sadja, ki prihaja najbolj v poštev, ravnajo po zahtevah današnje trgovine, da sadje sortirajo in ga prodajajo ločeno po sortah in da ga prebirajo tudi po debelosti in vrednosti. Le na ta način se da največ doseči. Da mora biti namizno sadje skrbno obrano in o pravem času in dobro spravljeno, se razume samo ob sebi. Tega pouka še zmeraj manjka, dasiravno se je o tem že mnogo pisalo, učilo in kazalo.

Lansko leto so nekateri kraji veliko prejeli za svoje sadje, lahko bi bili pa še več ob zadostni organizaciji in pošteni postrežbi. Skušajmo z združenimi močmi dvigniti sadno trgovino in z njo vred naše dohodke!

Tedenski tržni pregled

ZITO. Zanimanje za nakupovanje zelo majhno zaradi dobro se obetajoče letine. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenico, baško, po 255-50 do 257-50 Din; turščico, baško, po 272-50 do 275 Din; moko «0» po 370 do 375 Din; oves, baški, po 275 do 277-50 Din.

ŽIVINA. Neznatno valovanje cen goveji živini. Svinje so se trgovale v Mariboru: za kilogram žive teže po 10 do 12-50 Din, za kilogram mrtve teže pa po 16 do 17 Din.

HMELJ. Letina kaže dobro, zato pa so cene lanskemu hmelju dalje zelo slabe.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo te dni v valutah:

1 dolar za 56-25 do 56-45 Din;
dne 18. t. m. v devizah:
1 dolar za 56-77 do 56-97 Din;
100 francoskih frankov za 221-85 do 223-85 Din;

«Spor?» Nehote je žarek zadovoljstva blisnil v Tonetove oči, ko je s slokim pogledom ošinil svojega tekmeča. «Ne razumem, kako se kdo more z vami prepirati. Pa da čujem.»

Med tem je po vseh štirih tudi Ferdo že prikobacal na vzhodno stran potoka. Rezika ju je na hitro roko predstavila in nato pojasnjevala Tonetu predmet svojega prejšnjega razgovora s Ferdom. «Zdaj pa razsodite,» ga je pozvala, «na čigavi strani je resnica in pravica. Zelo sem radovedna, kaj porečete.»

«To ne bo tako težko,» se je nasmehnil Tone. «Kdor govori iz srca, ima vedno prav. Vi, gospodična Rezika, ljubite naše kraje, zato so tudi vaše besede pesem na njihovo lepoto. Ta gospod pa nam je ostal tudi po svojem srcu tuj.»

«Sicer pa sem res radoveden, kaj smatrate vi za lepo.»

«Dobro», odvrne Tone povsem mirno, usmerjajoč korake proti skali, ki drži slap v sponah na desnem bregu. «Tudi vaš solnčni jug ob deževnem vremenu ni baš za razstavo. Poznam jadransko obal, ker sem služil tam vojake. Pa rečem vam, da se mi je nešteto-krat stožilo po čistoti naših pohorskih naselbin in po pestri sliki, ki jo nudijo naši kraji. Nisem enostranski in rad priznavam svojevrstno krasoto obmorskih pokrajin. Toda, kakor se ptice selivke podajajo od nas v južne kraje šele, ko nastopa pri nas že mrzla jesen, in se vračajo k nam takoj, čim zasije tukaj količkaj toplejše pomladno solnce, tako

je gnalo tudi mene od morja nazaj v naše kraje.»

«Vsaka ptica sili v svoje gnezdo», je nemarno zamahnil Ferdo. «Tudi jaz bi ne vem kaj dal za to, da namesto ob tej vodici stojim sedaj tam nekje nad Trstom in gledam na neskončno morsko ravan.»

Med tem so bili dospeli do omenjene skale. Tone je vodil, za njim se je oprijemala in plezala Rezika, vrsto pa je zaključil Ferdo. Od slapove prhe premočeni mah je tvoril kaj slabo oporo in tudi pičlemu robidovju ni bilo zaupati. Tone je opozarjal Reziko na nevarnosti in ji prožal roko na opasnih mestih. Ferdo pa je še dalje glasno pletel nit svojih misli. Naenkrat pa mu je zaradi nepazljivosti spodrsnilo in štrbunknil je v tolmun pod vodo- padom. Hoteč se rešiti iz neprijetnega položaja, se je prijel za pečino in se skušal spraviti na noge. Toda po polzki gladini so mu roke zdrknile, kar je imelo za posledico, da je le še dalje in globlje zaplul v hladni objem Lobnice.

Rezika je prestrašeno zavpila. Tone pa je urno priskočil in izvlekel ponesrečenca na suho. Od glave do pasu je kar curljalo od njega.

Ves divji je lovil sapo in mlatil okrog sebe. «Maledetto bagno», je klet. Rekel sem, da na Pohorju ni sreče. Vsaj zame je ni. O mama mia.»

Rezika je vsa bleda otipavala svojega soizletnika, če se ni morda poškodoval. Ko se je izkazalo, da ima še vse ude cele in da je nezgoda končala prav za prav le z nedobro-

došlo kopeljo in neznatnimi brazgotinami na rokah, se je potolažila.

Ferdo si je pri tem nekam v zadregi popravljal frizuro in se naenkrat spomnil: «Za božjo voljo, kje pa je moj klobuk?»

Vsi so se ozrli proti tolmunu, toda tam ni bilo sledu o kakem pokrivalu. Sledili so z očmi razposajenim skokom potoka in tu so precej daleč spodaj opazili, kako se je za nekim kamnom vrtel klobuk okrog svoje osi. Gibčno kakor srna je planila Rezika za beguncem in ga ob splošnem smehu vrnila zahvaljujočemu se lastniku. «Zdaj pa bo potrebna še solnčna kopel za tebe in obleko,» je pristavila.

«Nemogoče,» je pripomnil Ferdo, «moral bi se sleči, in to vendar ne gre.»

Toda Tone je hitro našel odpomoč. Odrezal je tri močnejše ješče, postavil dve na prisojnem kraju pokoncu, tretjo položil na vrhu počez ter prepletel vse to z vejami. Za tako ustvarjeno «špansko steno» se je Ferdo prelevil v Adama, obesil svojo mokro obleko, da se posuši, ter v isto svrhu prepustil tudi svoje telo solncu.

Tone in Rezika sta odprla zaklade nahrbtnika, prožila svojemu pregnanemu tovarišu skozi špansko steno željena okrepcila in tudi sama sedla po kamenju k južini, kakor je pripomnil Tone.

«Kaj pa je tu za nami?» se je oglasil izza stene Ferdo, otepajoč kruh in klobaso. «Ali je tudi Postojnska jama na Pohorju?»

«To so Ravbarske peči,» je pojasnil Tone. «Pod temi skalami gre precej globoko pod

100 italijanskih lir za 297 do 299 Din;
1 nemško marko za 13'57 do 13'60 Din;
1 avstrijski šiling za 7'98 do 8'01 Din;
100 češkoslovaških kron za 168'23 do 169'03 Din.

DOMAČE NOVOSTI

* **Prestolonaslednik Peterček poslal vstopnico za tržiško prireditve Pomladka Rdečega križa.** Pomladek Rdečega križa osnovnih šol tržiških je v nedeljo priredil Ribičičevo igro «V kraljestvu palčkov». Otroci so rešili svoje naloge v veliko zadovoljnost številnega občinstva, ki je posetilo predstavo. Posebno sta ugajala mali norček in kralj palčkov. Pred predstavo je posetil šolskega upravitelja gosp. Paternosta odposlanec našega dvora z Bleda, ki mu je v imenu dvornega maršalata izročil znaten znesek 3000 Din kot vstopnino prestolonaslednika Peterčka, ki je pokrovitelj Pomladka, v zahvalo za povabilo in za človekoljuben namen prireditve, katere čisti dohodek je namenjen za počitniško kolonijo tržiške dece na morju.

* **K deseti obletnici osvobojenja Prekmurja.** Letošnje leto je deseto, ki ga živijo Prekmurci v skupni narodni državi. Naglo se bliža dan, ko so pred 10. leti jugoslovenske čete, pomnožene s stotinami prekmurskih fantov in mož-dobrovoljcev, prekoračile tisočletno mejo Muro. Prekmurje se pripravljajo, da dostojno proslavi ta najvažnejši zgodovinski dogodek. V zvezi s proslavo se je vršilo romanje na Brezje, Bled in v Ljubljano, kamor je poletelo nad tisoč prekmurskih mož in žena. Da bo proslava čim veličastnejša, je odločno želeli, da se ob takem svečanem dogodku popolnoma pozabi na staro strankarstvo.

* **Proslava desetletnice osvoboditve Dravske doline.** Iz Marenberga nam pišejo: V nedeljo 14. julija t. l. se bo praznovala desetletnica osvoboditve Dravske doline v Marenbergu. Opozorjamo na to vsa društva v Dravski dolini s prošnjo, da se ozirajo na to slavo in ne prirede tega dne nikakršnih drugih prireditev. Obenem se prosijo vsa društva in vsi drugi činitelji, da po svojih močeh sodelujejo in pripomorejo, da se bo ta proslava izvršila čim častneje, da se od-

dolžimo vsem onim, ki so s svojim delom pripomogli, da je ta lepa dolina naša in osvobojena, zlasti pa, da se vsaj nekoliko oddolžimo onim borcem, ki so za osvoboditev naše Dravske doline žrtvovali svoje najdražje — svoje življenje. — Pripravljalni odbor.

* **Letošnji Vidov dan.** Prosvetni minister je poslal vsem šolskim oblastem okrožnico, v kateri jim naroča, naj proslave letos Vidov dan kot praznik ljudske prosvete. Na Vidov dan se bodo zbirali tudi prostovoljni prispevki za fond ljudske prosvete, ki je bil osnovan pri prosvetnem ministrstvu. Polovico nabranega denarja morajo šolski upravitelji poslati preko šolskih nadzornikov prosvetnemu ministrstvu za ta fond, drugo polovico pa obdrže za ljudsko prosveto v dotičnem kraju.

* **Novi rektor ljubljanske univerze.** Univerzitetni svet ljubljanske univerze je na seji te dni izvolil za rektorja za šolsko leto 1929.—30. profesorja juridične fakultete dr. Metoda Dolenc.

* **Zagrebski nadškof dr. Bauer je v ponedeljek posetil Kamnik.** Obiskal je mekinjski samostan. V torek se je visoki gost, ki redno vsako leto enkrat obišče Kamnik, odpeljal z avtom na Visoko, kjer preživlja svoj dopust.

* **Novice iz Amerike.** V Zedinjenih državah so v zadnjem času umrli naslednji rojaki: v Clevelandu Lovro Vidmar, star 67 let, zapušča hčer in petero sinov. Istotam je preminul v starosti 58 let Ivan Perko, rodom iz Zagradca. V Ameriki je bival nad 40 let. V Clevelandu je umrl nadalje Franc Pintar, star 60 let, znan med tamkajšnjimi Slovenci kot «stric». Rodom je bil iz Rakeka. Za opeklina je v Clevelandu umrla Josipina Mikuševa v starosti 43 let. Umrli so še: v Salt Lake Frančiška Blatnikova, mati devetih otrok, rodom iz Zdenke vasi na Dolenjskem; v Clevelandu Jakob Pečan, star 43 let, iz Polhovca Gradca, ki je bival v Ameriki 23 let; v Jolietu po dolgotrajni bolezni Anton Dovjak iz Mokronoga na Dolenjskem; v Chicagu Alojzij Retel iz Leskovca pri Krškem.

* **Smrt rojaka v Holandiji.** Jugoslovska podporni jednota v Heerlencheide (Holandska) nam piše, da je po štirimesečni težki bolezni preminul v Heerlencheide naš rojak g. Anton Hudovernik, doma iz Šoštanja. Pokojnik zapušča žalujočo ženo. Lahka mu bodi tuja zemlja!

* **Priznanje «Domovini».** Prijatelj našega lista nam piše: Zaradi splošno zanimive vsebine in posebej še zaradi najlepših povesti v «Domovini» zaslužite vseobče priznanje in zahvalo. Glede povesti «Domovine» si drznem pripomniti, da so to prave narodne povesti, katerih nima noben drugi tednik v Jugoslaviji. Večna škoda bi bila, če bi se te prekrasne narodne povesti porazgubile, saj nam takih še vedno zelo primanjkuje. Zato Vas prosim, zberite vse te lepe povesti iz vseh letnikov «Domovine» v posebno knjigo, katero lahko izdate v samozaložbi ali pa tudi kot knjigo Vodnikove družbe.

* **Most v Soteski zopet dovoljen za promet.** Most čez Savo v Soteski na oblastni cesti Bled—Bohinj je po izvršeni popravili zopet izročen prometu.

* **Elektrifikacija trga Konjic.** Pišejo nam: Skoro čudno se čuje, da v Konjicah doslej še ni bilo električne razsvetljave, čeprav jo imajo že vse okoliške vasi. Z elektrarno Falo so se vodila več let pogajanja glede postavitve transformatorjev. Končno je tudi to vprašanje ugodno rešeno in je bila pogodba z omenjeno družbo sklenjena. Danes že stojijo drogovi za elektrovod, po glavnem trgu pa bo položen kabel. Upamo, da nam bo koncem tega meseca že zasvetila prvič električna luč.

* **Stoletnica ceste iz Šaleške v Mislinjsko dolino.** Na poti iz Velenja v Slovenjgradec se nahaja ob znameniti Hudi luknji na nekem spomeniku napis, ki ti pove, da je bila leta 1829., torej pred 100 leti, dograjena lepa cesta, po kateri hođiš.

* **25letnica Sokolskega društva v Brežicah.** Predzadnje nedeljo je slavilo Sokolsko društvo v Brežicah 25letnico svojega delovanja. Prireditve se je vršila na mestnem javnem trgu, ki je bil lepo okrašen. Ker je bil s proslavo 25letnice združen tudi okrožni zlet posavskega Sokolstva, je bil obisk prireditve zelo povoljen, zlasti ker so jo posetili tudi številni bratje in sestre iz Zagreba. Po telovadbi je bila prav prijetna prosta zabava.

* **Smrt najstarejšega Staroločana.** Dne 12. junija je umrl najstarejši Staroločan, po domače Alovčev Peter, v starosti 92 let. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **Ponesrečil se je med delom.** Te dni so razstreljevali delavci, ki so zaposleni pri regulaciji

zemljo jama, ki je svojčas služila kot zave-tišče roparjem. Spominjam se še, kako so mi dedek pravili, da je v otroških letih njihovega očeta prebivala tu roparska tolpa, ki je vznemirjala prebivalstvo daleč na okrog. Nič ni bilo varno pred njo. Vendar pa so ti roparji v prvi vrsti kradli samo bogatejšim ljudem. Posebno falska graščina je neprestano hudo trpela pod krutostjo njihove zadnje poglavarice, neke ženske po imenu Fela.»

«Interesantno,» vzklikne Ferdo, to se je Fela tepla s Falo. Bržkone je iz Fale hotela napraviti Felo ali pa narobe.»

«Pravijo, da jo je zapeljal takratni gospodar na gradu, neki grof ali baron, ali kaj je že bil. In ko mu je rodila otroka, lepega sinčka, jo je napačil, otroka pa, sam brez dece, obdržal. Fela se je v svoji brezmejni nesreči pridružila roparjem, ki so se skrivali v teh pečeh, se preoblekla v moškega in se udeleževala vseh roparskih pohodov te tolovske družbe. Nobene nevarnosti se ni ustrašila, pa naj je bila še tako velika. Srd do vsega, kar je le količkaj dišalo po bogastvu, jo je navdajal z brezprimernim pogumom.»

Pri nekem obisku v Rušah, ki so ga napravili pri tamošnjem najimovitejšem vaščanu, se je odlikovala v taki meri, da so jo izvolili za svojo poglavarico. Karkoli je zasnovala, vse se ji je posrečilo. Zaloge živil, dragocenosti in drugega blaga so vidno rasle ter postajale sčasoma tako velike, da že niso več vedeli, kam z njimi, kljub temu, da so večkrat zdaj temu zdaj onemu revežu temeljito segli pod pazduho. Tako je včasih minilo po več

tednov, da se iz svojega brloga pod temi pečmi niso ganili nikamor. Tokrat se je tule pod zemljo pirovalo, da svet še ni videl kaj takega. Pili in peli ter rjovelj so, da so se tresle skale. Neredkokdaj so se med seboj tudi sprli ter klali z noži, da je Lobnica še pri Rušah kazala krvavo lice.

Fela ni preprečevala takih preprirov in dvobojev, dobro vedoča, da bi ob dolgem lenarjenju splahnila v njeni roparski četi sicer vsa možata podjetnost. Gorje onemu, ki bi se pri takem medsebojnem poravnavanju častnih zadev izkazal za mevžo! Če ga niso obesili ali ustrelili kakor psa, so mu pa na gladko ostrigli ali celo z nožem do golega obrili lase, brado in brke, kar se je v tistih časih smatralo za največjo sramoto.

Fela je v tej družbi nepremagljivo obvarovala svoje žensko dostojanstvo. Nihče med hajduki se ni mogel pohvaliti, da bi mu bila nudila kakršnokoli prednost pred drugim.

Ni jim bilo znano, odkod je, kakor se tudi sicer niso Bog ve kako zanimali za življenje-pis tega ali onega iz svoje vrste. Toda slutili so vendar, da leži nekaj težkega na njeni duši. Večkrat se je po cele ure in dneve zaprla v svoji posebni podzemski celici. In takrat se je zgodilo, da je bilo slišati, kako krčevito joče in plače. Ob takih prilikah se je preoblekla za ciganko ali beračico ter odšla. Nihče ni vedel, kam, pa je tudi nihče ni izpraševal. Vedno pa je pri svoji vrnitvi bila videti še bolj potrta, dokler ni nekega poletnega dne proti večeru pritekla v brlog vsa razburjena.

«Hej, sokoliči!» je vpila že od daleč, in razpuščeni lasje so ji vihrali po vetru. «Pokoncu, lenobe, zgrabite za nože! Dosti ste se naspali, smrduhi!»

Tolovaji so spoznali, da je spletla načrt za nov krvav ples v soseščini. Začelo se je hlastno vpraševanje. Posebno glasen je bil čokat, črnobradat mož srednjih let, ki so mu pravili Štef Dihur. Široka brazda šele nedavno zaceljene rane se mu je vlekla čez čelo kot trajen spomin na neki roparski pohod v Št. Lovrenc. Postava, zakrivljeni nos in živahne oči so kazali na to, da je v tolpi med najpogumnejšimi.

Široko se je razkoračil pred Felo, jo vlovil za roke in dejal: «Vidim ti na obrazu, da bo nekaj prav posebnega. Govori! Ali nas povedeš nad limbuški grad? Ali nad Sevnico? Ali nad Sv. Štefan v Puščavi? Torej kam?»

Fela je pri vseh naštetih krajih odkimala in le ponavljala: «Pozneje, pozneje. To že vse izveste.»

Dihur pa se tokrat ni dal kar tako brez vsega odpraviti. Pomagali so mu še drugi tovariši in silili vanjo. Nazadnje je menil Štef: «Mi smo pripravljani dati svojo kri, svoje življenje za tebe, ti pa se kažeš vedno le kot mrkogleda poglavarica. Nočeš tudi ti postati nam prava prijateljica in tovarišica? Kam te je vodila pot vse te neštete dni, ko te ni bilo med nami?»

«V Falo», je prišlo zamolklo iz Felinih ust. «In kam nocoj?»

«V Falo. Nad Falskega!»

(Dalje prih.)

Savinje in Voglajne, pri izlivu Voglajne v Savinjo s dinamitom velike drevesne šture, ki so ovirali regulacijska dela. Med drugimi je pomagal pri razstreljevanju tudi 34letni delavec Miha Rojc iz Levca pri Celju. Ko so neki štor zopet navrtali in napolnili z eksplozivom, so delavci zavzeli varna skrivališča dočim je Rojc še iskal pripravno mesto, kjer bi se skrila. V tem trenutku pa je naboj v štoru eksplodiral in je zadela velik kos lesa kakih deset metrov oddaljenega Rojca, ki je stal tedaj v strugi Voglajne, s tako silo v glavo, da se je nezavesten zgrudil v vodo. Tovariši so ga hitro spravili na kopno, kjer se je čez nekaj časa zavedel, na kar so ga odpeljali v celjsko javno bolnico. Zdravniki so nudili ponesrečencu potrebno pomoč, na kar je bil oddan v nadaljnje zdravljenje v domačo oskrbo.

* **Novi živinski potni listi.** Generalni inšpektorat finančnega ministrstva obvešča, da bodo z 20. t. m. dani v promet novi živinski potni listi po 1*10 Din. oziroma 0*60 Din. Novi potni listi so enak dosedanjim, ki pa so imeli besedilo tiska v črni barvi, dočim bodo novi potni listi po 1*10 Din imeli besedilo in znakmo v vijoličasti barvi, potni listi po 0*60 Din pa v modri barvi. Dosedanji potni listi bodo ostali v prometu, dokler se ne bodo porabili.

* **Velika gasilska slavnost v Hrastniku** bo 23. t. m. ob priliki blagoslovitve nove raztezne lestve. Kdor hoče pomagati prepotrebniemu gasilnerskemu društvu in se poleg tega prijetno zabavati, naj pohiti ta dan med hrastniške gasilce.

* **Dražba občinskega lova v Veliki Pirešici.** S 30. t. m. poteče dotedanja zakupna doba občinskega lova v Veliki Pirešici. Za prihodnjo zakupno dobo, ki bo trajala od 1. julija 1929. do 31. marca 1935., bo javna dražba na dan 27. t. m. ob 10. uri dopoldne pri referentu sreskega poglavarstva v Celju, soba šte. 7.

* **Trojčki v sedmem mesecu.** V mestni bolnišnici v Koprivnici na Hrvaškem je rudarjeva žena Jelena Živkovičeva iz Rasinje v sedmem mesecu nosečnosti povila zdrave trojčke moškega spola. Meščani so siromašno mater in ženo ubogega rudarja bogato obdarovali.

* **Strela udarila v zvonik in star oreh.** Iz Račne nam pišejo: V noči od četrtega na petek je bila tukaj velika nevihta. Pred polnočjo je

začelo polagoma kapati, ob drugi uri pa je že lilo. Šlo je tako, kakor bi iz škafe vlival vodo. Blisk je sledil blisku in strašno je treskalo. Nekako pred 4. uro je treščilo v velik star oreh pred hišo Janeza Meharja, posestnika v Predolah št. 3, tako da ni nobena veja ostala cela. Gospodar je spal v hiši. Zbudil se je takoj po udaru strele in je vedel, da nekaj ni prav, ker vol stoče. Šel je pogledat v hlev in je videl, da sta mrtvi dve kravi in en vol. Treščilo je tudi v zvonik cerkvice sv. Trojice na Ilovi gori, fara Kopanj. Stolp je strela skoro porušila.

* **Smrtna nesreča pod avtobusom.** Z Konjic nam pišejo: Med Mariborom in Celjem vzdržuje mariborska občina stalni avtobusni promet že dve leti. V vsej tej dobi se ni pripetila na tej progii doslej še nobena smrtna nesreča. Dne 10. t. m. zjutraj, ko je vozil avtobus blizu Konjic skozi vas Prevrta, se je postavil na sredi ceste pred bližajoči se avtobus 9letni šolar Marčič Franc iz Pobrežja pri Konjicah in mahal z rokami bližajočemu se vozilu. Šofer je brzino takoj zmanjšal in se približeval dečku. Otrok je odskočil na desno stran ceste in potem takoj zopet na levo, hotel cesto preteči in prišel tako pod avto, ki mu je popolnoma zmečkal glavo. Seveda je bil deček takoj mrtev. Prisotnim potnikom se je nudil grozen pogled na ubogega otroka, ki je po lastni krivdi prišel ob življenje. Šoferja po izjavi sopotnikov ne zadene nikaka krivda, ker se je otrok sam zapodil pred vozečji se avto. Zelo umestno bi bilo, da starši kakor tudi učitelji v šoli pouče otroke o nevarnosti, ki se stalno povečuje zaradi vedno večjega števila vozil na cesti.

* **Nesreča na Kapli.** Te dni je doletela kruta nesreča družino Šantel na Kapli. Sinček je nesel v spremstvu brata očetu južino v gozd. Do očeta, ki je opravljal drvarsko delo, pa je prišel ravno v trenutku, ko je posekano drevo padalo. Deček je sicer odskočil, a ga je ena veja padajočega drevesa zadela tako nesrečno, da mu je zdrobila glavo in da je bil pri priči mrtev.

* **Silno neurje nad Slovenskimi goricami.** V območju Sv. Bolfenka in Sv. Antona v Slovenskih goricah je te dni divjala huda nevihta s točo. Še hujše je bilo nad Cmurekom, v Apaški kotlini in nad Prekmurjem. Toče je padlo izredno mnogo. Mnogo škode je povzročila nevihta v vinogradih.

Žito, krompir, krma in drugi pridelki so občutno prizadeti.

* **Strela užgala gospodarsko poslopje.** Huda nesreča se je dogodila v dneh, ko je divjala po Kozjaku in ob meji huda nevihta. Približno uro hoda od cerkve proti Ožbaldu je strela udarila v hišo posestnika Viltužnika, po domače Adama. Zgorela sta skedenj in gospodarsko poslopje. Zavarovalnina je majhna. Revežem je nudil prvo pomoč najbližnji sosed.

* **Medvedje ob Temenici.** Kakor poročajo, se klatijo ob Temenici medvedje, ki delajo občutno škodo na poljih. Na kakšen način so se priklatili v najbližjo novomeško okolico, je še uganka. Domnevajo, da so prišli iz kočevskih gozdov.

* **Samomor zaradi bolezni.** V Trziču je izvršil samomor čevljarji mojster Oman. Blagopokojni zapušča ženo in mladoletno deklico, ki obiskuje drugi razred meščanske šole. V smrt je nesrečnika gnal obup nad dolgotrajno in neozdravljivo želodčno boleznijo. Naj v miru počiva!

* **Izginila mladenka.** Posestniška hči 25letna Kristina Molkova iz Tirne pri Št. Lambertu v litjskem okraju je bila že več tednov nekam molčeca. Domačini so uganili, da ji razjeda srce skrb. Znali so tudi, da je imela ljubavno razmerje z nekim fantom, s katerim sta prišla pozneje navskriž. V noči na 2. t. m. je Kristina izginila z doma in se ni več vrnila. Ker je bilo deklet v resnici izredno potrto, ni izključeno, da je izvršilo samomor.

* **Pri kopanju utonil.** Pavle Černe, 20letni trgovski pomočnik pri tvrdki Schweiger v Ljubljani in stanujoč v Zgornji Šiški se je odpravil na Savo v Tomačevo. Černe je imel dopust in je izrabil za kopanje vsak količkaj lep dan. S Čermetom je bilo več tovarišev. Slekli so se pod Tomačevem na bregu Save na tako zvani Špici, kjer voda zavija in tvori precej močan vrtinec. Kopalci so se pozneje porazgubili na bregu Save in se podali v vodo, kjer ni bila baš prevelika in deroča. Zabavali so se dalje tudi z raznimi igrami, tako da so slednjič pozabili na Črnetu, ki se je nekam odstranil. Pogrešili so ga šele čez dalje časa, ko so začuli od nekod glasove drugih kopalcev, ki so klicali, da je nekdo utonil. Dva oficirja, ki sta se kopala v bližini omenjenega vrtinca, sta čula klicanje na pomoč, vendar nista sprva v vodi

SOTEŠČAN:

Krivicica in povračilo

Povest iz vojne dobe.

I.

Nabrežje, samotna vasica na solnčnem pobočju prijaznega hriba, je vzdihovala pod težo svetovne vojne. Ni je bilo hiše, od ktere bi ne bil kdo na bojišču. Tu je manjkalo očeta, tam moža in skrbnega gospodarja. Otrokom se je tožilo po starših in staršem po otrocih, žene so plakale za možmi in neveste za svojimi zaročenci. Vmes pa se je oglašalo iz daljave zamolklo bobnenje z bližnjega bojišča, odkoder so prihajala grozovita poročila.

Ljudje so hrepeneli po miru in doživljali nove bridkosti. Za starejšimi možmi in fanti so morali oditi na bojišče najmlajši — zadnja opora starih očetov in onemoglih mater.

Raznašalec vojaških pozivov se je oglašil tudi v Nabrežju pri Koširju. Kakor ob prejemu mrtvaškega lista — tako je zajokala mati Koširka, oče se je sesedel na klop, strah in bolelost sta mu zapirala sapo. Sestri, Lojza in Pavla, sta se oklenili brata in glasno zajokali.

«Zvonove so nam pobrali, zdaj mi bodo pa še fanta ubili», je Košir spraval končno iz sebe.

«Vsak menda ne bo ubit», se je tolažil Jože. Koširjev edinec. «Vsaka krogla tudi ne zadene.»

«Kaj pa, če prideš ob nogo ali roko, ako izgubiš oko, ali te doleti kaka druga nezgoda?» je ihtela skrbna mati.

«Rajši umrjem», se je pogumno izjavil.

«Saj si komaj pričel živeti», ga je bridko zavrnila.

«Jože, skrij se!» sta mu sestri svetovali. «V brdu nad vasjo so globoke lisičje jame. Skrivoma ti bomo donášali hrano, ljudje bodo mislili, da si nekam izginil.»

«Bog obvaruj», je odločno odklonil. «Krutu avstrijsko oblastvo bi vas pozvalo na odgovor. Zadela bi me smrtna kazen.»

«Robežev Janče si je nalašč nakopal bolezni. Nekaj takega je zaužil ter si pokvaril želodec. Namesto k vojakom so ga oddali v bolnišnico», je pravila Koširka.

«Tega ne storim za nobeno ceno. Janče bo težko še kdaj ozdravel.»

«Nevarno je poskušati», se je zavedla, da se je prenaglila.

«Pa tudi kaznivo», je poudaril. «Zdravniki bi dognali...»

«Notranje bolezni so nevarne in težko ozdravljive», se je plaho umaknila. «Toda, ako bi se pri cepljenju drv usekal v nogo, hudo usekal...»

«Bi se kmalu zacelilo», sta izpopolnila Lojze in Pavla. «Noge niso za igračo», je ugovarjal oče. «Lahko bi se prisadilo in posledice bi ostale. Nerodno je, ako človek šepa...»

«S sekiro bi zamahnil po roki. Komur manjka prsta, ni za vojaško službo», je odkrila materina ljubezen.

«Jože, to bi pa ne bilo napačno», se je strinjal Košir z njenim mnenjem. «Brez kazalca ali sredinca boš vseeno lahko gospodaril. Nič te ne bo oviralo pri delu.»

«Kar strese me, ko se domislím», je sin začutil bolečino. «Nerodno je pa tudi zaradi ljudi. Ali ne porečejo, da sem se nalašč usekal?»

«Primerilo se ti je, bodo rekli», ga je mati osrčevala. «Marsikdo se je že usekal, pa mu niso podtikali slabega namena.»

«Prej je bilo drugače... Sam ne vem, kaj bi naredil...»

«Napravi to, kar ti svetujemo», je podprl oče njegovo omahljivost. «Kdor hoče kaj doseči, se mora žrtvovati. Bolje je trpeti doma kakor na tujem.»

«Oče, zdrave roke so vredne zlatega denarja.»

«Ne bo ti ga treba po svetu iskati. Dom te bo živel, nič nam ne manjka.»

«Jože, poslušaj očeta», sta prosili sestri in mati. «Samo osem dni imaš še do odhoda...»

«Ali bosta znali molčati?» je pristal na vsiljivo prigovarjanje. «Oblastvo bo brezdvomno uvedlo preiskavo, tudi pri sosedih bodo poizvedovali.»

«Toda zaman.» mu je zagotovila Lojza in Pavla je poudarila: «Rada bi vedela, kdo bo spraval iz mene kako besedico.»

Jože se pa le ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi si odrezal zdrave prste. Preveč je bil občutljiv in samemu sebi se je smilil, kadar se je spomnil, kako bo položil roko in zamahnil. Hvaležen bi bil naključju, ako bi mu olajšalo grozovito delo.

zapazila žive duše. Nekaj kopalcev se je takoj podalo v vodo in pričelo iskati utopljenca. Iskanje je bilo brezuspešno. Slednjič so že menili, da se je kdo le pošalil in plaval pod vodo v grmovje. Ko pa Črneti tudi po par urah ni bilo nazaj k obleki in kolesu, so postali sokopalcji zopet pozorni. Tedaj se jih je lotilo prepričanje, da je Černe utonil in da je čeroča voda odnesla truplo. Pri roki tudi ni bilo čolnov, ki so jih svoječasno imeli ribiči v Tomačevem. Utopljeni je bil miren fant in pri svojih tovariših zelo priljubljen.

* **Strašno neurje nad Ptujem.** V ponedeljek dopoldne je divjalo nad Ptujem strašno neurje. Močni naliv je spremljala deloma tudi toča, največje zlo pa so bili pogosti bliski. Strela je udarila v gospodarsko poslopje gostilničarja Marčinka, ki se je takoj vnelo. Gasilci so prihiteli na pomoč in ogenj omejili. Med nevihto pa je strela udarila tudi v stolp minoritske cerkve, kjer pa ni povzročila znatne škode. K sreči je neurje trajalo le malo časa, vendar pa je bila poškodovana tudi električna napeljava.

* **Ukradena obleka.** Zasebnica Ana Vreznik se je v soboto zvečer pripeljala iz Maribora v Celje, od koder je hotela nadaljevati vožnjo v Savinjsko dolino. Ko je pri blagajni kupovala vozni listek, je položila na poleg stoječo mizico manjši zavitek, v katerem je imela novo žensko obleko, last njene nečakinje. Ko je hotela vzeti zavitek, je opazila, da ji ga je v času kupovanja voznega listka izmaknil spreten lopov. Vse poizvedovanje po storilcu je ostalo doslej brezuspešno.

* **Zloraba.** V parku Zvezde v Ljubljani je srečal te dni zvečer neki moški mlado, komaj 17letno delavko Hedviko. Oba sta se zapletla v pogovor, nakar je neznanec povabil Hedviko k sebi na kolo, češ, da se bosta popeljala na sprehod. Ker se je zdel neznanec Hedviki spodoben človek, je pristala na njegovo povabilo, nakar jo je ta odpeljal na kolesu proti Posavju. Tam pa jo je prečel v samotni na nekem travniku nadlegovati in ji je slednjič storil silo. Hedvigo je pozneje našel neki stražnik na Dunajski cesti in mu je ta povedala, kaj se je zgodilo. Policija je takoj uvedla poizvedbe. Storilec je baje neki delavec z Ježice.

* **Mlad nepridiprav.** Komaj 15letni Joško je moral zaradi svoje neugnanosti že pred leti v poboljševalnico, odkoder pa ga je pozneje vzel k sebi posestnik Tavželj iz Bresta, ki je brez

otrok. Joško se je pri novem gospodarju obnašal nekaj časa naravnost vzorno, naenkrat pa so se ga polotile stare muhe. Te dni je pobegnil od svojega delodajalca in odšel v Iško vas, kjer se je splazil v Lindičevo hišo. Lindičevih ni bilo doma, kar je vilo pokvarjencu poguma, da je odprl neke omare ter ukradel 1300 Din gotovine. Z denarjem se je ubežnik podal v Ljubljano, kjer si je omislil novo obleko in več igrač, nakar se je odpeljal na deželo. Kmalu pa se je zopet vrnil ter pohajkoval po mestu. Tu ga je prijel stražnik in so na policiji ugotovili, da imajo pred seboj drznega tatiča.

* **Jakopinova družina privedena v Novo mesto.** Prebivalstvo na Dolenjskem se je globoko odahnilo, ko je zvedelo za aretacijo Naceta Jakopina v Zidanem mostu. Te dni so bili privedeni z močno eskorto v zapore novomeškega okrožnega sodišča Jakopinova mati, njegovo dekle, njegov oče in pajdaš, ki so pomagali Jakopina skrivati in razpešavati ukradeni blago. Povsod, kjer se je pomikal neobičajni sprevod, se je trlo ljudi. Prejšnji četrtek so orožniki iz Litije privedli v Ljubljano posestnika in očeta šestih otrok Janeza Vrhovška iz Sv. Križa pri Litiji. Osumljen je, da je sodeloval pri Jakopinovih vlomih in tatvinah. Vrhovšek je bil odveden v zapore deželnega sodišča. Sam izjavlja, da ni nikdar pomagal Jakopinu in ni pri nobenem vlamu, odnosno ropu sodeloval, priznal pa je, da Jakopina dobro pozna in da je Jakopin pri njem enkrat prenočeval.

* **Krvav pretep.** V vasi Bresternici pri Mariboru je postal žrtev pretepa 27letni delavec Alojz Pišotec. Nekdo izmed razvnetih nasprotnikov mu je porinil žepni nož globoko v levo stran prsi. Rešilni oddelek ga je prepeljal v mariborsko bolnišnico.

* **Glava neznanega mrtveca v Nišu.** Kakor znano, je bilo nedavno odposlano iz Beograda po železnici človeško truplo brez glave in nog. Vsebinsko pošiljatve so odkrili šele v Nišu. Poizvedovanje po imenu mrtveca kakor tudi za morilecem je ostalo doslej brezuspešno. Vse približne domeneve so se izkazale kot netočne. Te dni pa je došla iz Kraljeva vest, da so kmetje iz vasi Podorašja na zapadnem Morave našli na pesku človeško glavo in par nog. Najdeni deli neznanega človeškega trupla so zaradi večtedenskega le-

žanja v vodi hudo razpadli. Pravijo, da pripada ta glava k omenjenemu truplu. To bo morda pripomoglo do razkritja strašnega zločina.

* **Pastorek ustrelil mačeho.** Na Igu se je zgodila te dni strašna rodbinska žaloigra. V Podržajevi rodbini se starejši otroci niso prav razumeli s 36letno mačeho Ano, rojeno Balantovo. Te dni proti večeru je 24letni Anton Podržaj pri ognjišču ustrelil z revolverjem v mačeho Ano. Kroglja je nesrečnico zadela v glavo, da je padla na tla in izdihnila. Mladi morilec se je sam prijavil orožnikom.

* **Očeta napadel.** Zaradi premoženjskega prepira je te dni 31letni Ivan Robše iz Jurke vasi napadel svojega očeta Franca v Malinah ter mu prizadejal težke poškodbe. Divjaškega sina so zaprli.

* **Okraden med delom.** Tesar Vinko Razgoršek iz Šmartnega v Rožni dolini, ki je uslužben pri stavbeniku Vinku Kukovcu v Celju, je bil zaposlen na novi stavbi pri mestnem mlinu, kjer mu je neznan tat izmaknil 100 dinarjev.

* **Zakaj se mučiti, ko ni treba?** Čez noč naj se perilo namoči v raztopini ŽENSKÉ HVÁLE, zjutraj pa izpere s SCHICHTovim TERPEN-TINovim MILOm. Varujte se ponaredb!

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

RAZVOJ STANOVANSKE HIŠE.

V zadnjem članku smo govorili o postanku hiše. Tu pa bomo na kratko obravnavali razvoj kmetijske hiše in pokazali, kako je tudi v tem pogledu rastla omika in se povzpela do današnje stopnje.

Slovenci, ki so prvotno prebivali z drugimi slovanskimi plemeni vred po planjavah južne in vzhodne Rusije, so prenesli v nove pokrajine, kjer so se naselili v šestem stoletju po Kristusu, način gradnje stanovanjskih hiš, kot je bil običajen v njihovi stari domovini. Njihove koče so bile zgrajene v obliki stožca, ki je imel s protja spleten in z ilovico ometan podstavek, na katerem je slonela visoka koničasta slamnata streha.

Te prvotne stavbe pa so morali prilagoditi podnebnju nove domovine. Sprejeti pa so od svojih

Vsak dan je proti večeru dvignil sekiro, a vselej je odmaknil roko. Solnce je že šestič zatoniло za goro, z nedopovedljivo naglico se je bližal dan odhoda.

«Ne morem, nimam poguma», je priznal očetu, videč, da ne more izpolniti njegove želje.

«Zameži in udari», ga je podučil. «Bolečine bodo kmalu prestane.»

«Tako bi si lahko odsekal roko, a ne samo prsta. Vrag bi pripomogel...»

«V vojni boš pa ob glavo, ne le ob prste. Šrapnel in granata ne prizanašata in ne vprašata, kam bosta zadela. Poslušaj, kako bobni, vsak odmev naznanja nove žrtve.»

Do kosti so pretresle mladeniča očetove besede. «Čemu me strašite?» je vprašal trepetaje.

«Zato, da si boš pomagal, dokler ni zamujeno...»

«S sekiro...?»

«Ali pa... Poznam še drugo orodje. Slamofeznica bi opravila, kot bi mignil...»

«Ali menite?» ga je pogrelo, da si je moral obrisati rosno čelo.

«Seveda. Deni prste pod koso in zavrti kolo — niti čutil ne boš, kdaj bodo odleteli...»

«Pa vendar me bo bolelo.»

«Nekoliko te bo že zaskelalo, a bo naglo končano. Preden se boš zavedel, boš opravil. Celó smrt ni tako mučna, ako hitro nastopi. Na bojišču pa se zvišajo ranjenci po dolge ure.»

«Strašno!» je vzdihnil in odšel na pod k slamoreznici; nabrusil in namazal je kolo, da se bo urno zavrtilo. Dvakrat je že položil prst

pod koso, toda levica ni hotela zasukati kolesa.

«Zdajle ali nikoli», se je končno odločil.

«Fant, nikar!» ga je nekaj posvarilo.

«No, pa ne», je ubogal in odmaknil roko.

«Kdo ve, ali ni morda greh... Nikjer ni rečeno, da bom v vojni poginil. Hostnikov Jernej je dobil celo hrabrostno svetinjo.»

Vesel je bil natihem svojega sklepa in zadovoljen, ker se je premagal. Vest ga je glasno pohvalila ter mu obljubila plačilo. Obrnil se je in hotel oditi.

Na pragu je zagledal očeta, ki ga je moral najbrž ves čas opazovati. «Nocoj je predzadnji večer», mu je pošepnil kakor izkušnja.

«Oče, vojna ne bo več dolgo trajala», mu je počasi odvrnil. «Premislil sem se, morda ne pridem niti na bojišče.»

«Zato pa se pobrigaj, da ne prideš. Mir je še daleč, krog in krog smrdi po smodniku.»

Kakor bi pihnil, je ugasnilo sinu upanje v končano vojno, izgubil pa je tudi nade v hrabrostno svetinjo. «Oče je izkušen», mu je rekla domišljija. «Vdaj se in sezi po pripomočku.»

«Oče, že ob misli me zaboli», je pomišljaj, preden se je odločil.

«Čim delj boš odlašal, tem težje boš izvršil. Siloma moraš premagati občutke, pripravljien sem ti pomagati.»

«Mraz in vročina me strése, ko se domislím...»

«Tudi mene boli, ker te moram siliti k takemu dejanju. Smiliš se mi, toda skrb, da te bom za vedno izgubil, je močnejša.»

«Zgodi naj se po vaši volji.» — Jože je potegnil roko iz žepa, počasi je izluščil kazalec iz pesti — zamižal je in stisnil ustni — ter ga položil pod koso.

«Ali samo kazalec?» je osupnil oče, preden se je dotaknil kolesa.

«Mislim, da je dovolj», se je tresel pred bolečino. «Oh, kako me bo bolelo!»

«Hm, kazalec in sredinec — tako ne boš nikoli sposoben za vojno.»

«Torej oba? O, sveta pomagalka!»

«Kar zamiži in kaj pobožnega izdihni.» Oče je iztegnil roko proti kolesu in pogledal v tla, da bi ne videl krvavega prizora.

«Resk», je zaškrtało kolo. Jože je zarjul in prebledel od strahu in bolečine. Od roke mu je lila kri.

Oče je skrivoma pobral odrezana prsta ter ju vrgel skozi lino na gnojišče. «Oh, kaj mora človek vse doživeti!» je vzdihnil potr zaradi sinove bolečine.

«Kaj pa je? Kaj se je zgodilo?» sta se plašili Lojza in Pavla, ki sta prihiteli iz veže.

«Jože se je urezal. Kosa mu je odrezala dva prsta», je pravil oče skoro brez sapa.

«Kaj pa šari o mraku na podu», sta kričali nalašč, da bi ju slišali sosedje. «Ali ni mogel podnevu narezati?»

«Oh, saj pravim, ta neroda!» je javkala mati, navidezno potrta, a skrivoma zadovoljna. «Nobena nesreča se nam ne izogne.»

«Zdaj pa še k vojakom ne bo mogel», je oče glasno omenil. «Dolgo se ne bo zacelilo.»

«Z ranjeno roko ne more nikamor», je trdila Koširka. «Nihče pač ne ve, kdaj in kje ga čaka nezgoda.»

sosedom tudi novo vrsto lesenih hiš, kot jih vidimo po mnogih krajih še dandanes.

V tem času so imeli tudi že mnogo smisla za umetnost. Pred sprejemom krščanstva so žastili poganske bogove, pa tudi umrle svoje, ki so jih pokopavali in jim dajali v grobove razne okraske. Taki grobovi so bili večkrat skupaj in tvorijo majhne gričke, imenovane gomile, kakršnih najdemo mnogo na Dolenjskem, zlasti v Šmarjeti.

Prvotno stanovanje je obstajalo v začetku iz enega samega prostora, v katerem je prebival človek z živalmi vred. Taka stanovanja imajo še danes manj omikani narodi, pa tudi naši pastirji po planinah stanujejo največkrat tako v kočah sredi med svojo živino. Ko pa je začel kmet gojiti večjo množino živine, ga je prisilila potreba, da je gradil za živali posebne hleve. S povečanjem gospodarstva pa je bilo treba misliti tudi na prostore za vozove in orodje sploh. Tako so polagoma nastala razna gospodarska poslopja, ki so bila prizidana k hiši ali pa raztresena okoli glavnega poslopja. Večkrat pa so se vsi ti prostori združili pod eno samo streho; tako je dobila hiša eno ali več nadstropij.

Tudi stanovanje samo je polagoma dobilo več prostorov za razširjeno družino. Prvotno stanovanje je imelo, kot smo že povedali, en sam prostor, kjer so stanovali in tudi kuhali. Ogenj je gorel na prosto stoječem ognjišču, dim pa je uhajal skozi streho in vrata. Strova še ni bilo. Ker v takem prostoru ni bila prijetna kuha, zlasti v vetru, so začeli polagoma pred vrati graditi zaprt prostor; to je bil prvi postanek današnje veže. Za razgrevanje take hiše so že gradili lončene peči, ki pa so jih kurili še od znotraj.

Odrpno ognjišče se je ohranilo le na malo krajih, v naših krajih ni bilo prav posebno pripravno, ker je pozimi premalo grelo, poleti pa bilo prevroče. Zato so začeli kuriti peči iz veže, v sobi ni bilo več dima in je bilo prijetno toplo. Kuhali pa so še vedno na odrpitem ognjišču in še danes po nekod kuhajo v kotlu, visečem nad odrpitem ognjiščem. Polagoma pa so začeli kuhati v lončeni peči, ki je služila prvotno le za ogrevanje in ki je s časom dobila obliko, kot jo ima danes. Takih stanovanj, pri katerih je veža obenem kuhinja, imamo dovolj še dandanašnji. S

časom pa so ločili vežo od kuhinje z zidom in vrati. Pozneje so tudi glavno tlobo predelili in ustvarili tako kamrico ali štibelje, ki navadno nima peči, temveč se segreva tako, da je v njej ena stran peči, ki greje glavno sobo.

Vas se je razvila tako, da so postavljali hiše v kupu drugo poleg druge. Navadno so bile te vasi na gričih in gorah. Za turških vojsk so gradili kmetje na gričih gradove, kamor so se zatekali pred sovražniki. Take gradove imenujemo tabore in še danes pričajo mnoga taka krajevna imena o pomenu in važnosti tovrstnih utrd. Navadno so bili tabori zgrajeni okoli cerkve in pokopališča kot utrdbe.

Če pregledamo današnje kmečke hiše, vidimo, da se razlikujejo po pokrajnah. Slovenija je namreč po podnebjju jako raznolika, kar je v nemali meri vplivalo tudi na razvoj stavbnega sloga. V glavnem ima tri tipe hiš: gorenjski, dolenjski in primorski. Prva vrsta je razširjena po alpskih predelih z dolgo in sneženo zimo, druga po dolinah, tretja pa po Krašu in Primorju, kjer zahteva gradivo in pa drugačno podnebje tudi drugačen slog.

ZDRAVSTVO

POTNE NOGE IN SMRDLJIVI POT ZNAK BOLEZNI.

Človek s potnimi nogami je neprijeten gost in nadlega samemu sebi. Ni ga hitro smradu, ki bi se lahko meril s tem smradom. Zato se posebno poleti radi izogibljemo ljudi s takimi nogami. Spati z njimi v isti sobi je pa naravnost pokora, da ne rečem mučeništvo.

Revež pa je tak bolnik tudi sam pred seboj. Koliko nogavic porabi po nepotrebnem, koliko čevljev mu tako rekoč na nogah segnje in razpada. Poleg neznoznega smradu trpi tak potitelj še prav hude bolečine, saj mu dostikrat oster pot preje kožo, da noge naravnost krvavijo. Potem pa naj hoji in dela s takimi krvavo vnetimi nogami!

Odkod pa izvira tako čezmerno potenje nog in zakaj tako silno smrdi? Če hočemo imeti na to vprašanje pravi odgovor, moramo najprej pomisliti, čemu sploh služi potenje. Vsakdo je že opazoval,

da se ne pote vsi ljudje enako močno. Slabotneži, ki radi pokašljejejo, in debeluh se kar kopljejo v potu pri najmanjšem naporu, dočim se poti zdrav človek le ob hudi vročini pri napornem delu.

Potenje služi dvojnemu namenu, namreč urejanju telesne toplote in kot pomagalo pljučam in ledvicam pri izločanju raznih snovi, ki se tvorijo pri presnavljanju hrane v našem telesu. Le-te snovi so za telo strupene. Tako potenje je nekako pomivanje posode našega telesa, zato prav lahko primerjamo ta pot s pomijami. Debeluh se pa poti zaradi tega, ker zavira ovoj masti, ki obdaja krog in krog njegovo telo, oddajanje toplote iz notranjih delov. Pri potenju se obliva telo z vodo in ga hladi kakor voda v hladilniku motor pri avtomobilu. Tukaj torej pomaga potenje urejevati toploto krvi in telesa na pravo višino. Pot takega debeluha nima kaj posebnega smrada.

Drugačni so pa vzroki potenja pri ljudeh, ki imajo bolna pljuča ali ledvice ali pa oboje hkratu. Tu mora priskočiti na pomoč potenje, da tako s čezmernim delovanjem potnih žlez skuša odstranjevati sproti vso navlako iz telesa. Dočim poti debeluh ali zdrav človek pri napornem delu pretežno le skoraj čisto vodo, ima pot bolnika v sebi raztopljenih najrazličnejših soli in vsrkanih raznih plinov. Zato tudi smrdi tak pot na vse mogoče načine. Pot jetičnika smrdi zoprno kislino, pot za sladkorno boleznijo bolnega pa spominja na duh zrelih jabolk. Potenje je pomagalo telesa in je, če odrečejo drugi odtoki, glavni izlivek pomij. Zato tudi ne bo pameten človek skušal preprečiti potenja, temveč ga bo do neke mere celo pospeševal. Pač pa bo gledal, da si pozdravi in odpre zamašene odtoke pljuč in ledvic.

Ker potne noge smrdijo, je to po do sedaj povedanem zanesljiv znak, da so le pomagalo telesa pri izločevanju iztrebkov. Če so pa pomagalo, je jasno, da pri takem potitelju nekje v pljučih, ledvicah ali kje drugje nekaj ni v redu, da on vendarle ni zdrav, čeprav si to domišlja. **Potne noge so torej opomin, da ni v stroju našega telesa nekaj v redu.** Sicer še ta za silo deluje, vendar pa je nekaj dotokov zamašenih ali celo pokvarjenih.

Potne noge niso bolezen, temveč le pomagalo bolnega telesa v stiski. Zato je povsem napačno vsako zdravljenje potnih nog; nasprotno vsak tak

Izza ogla je pristokal Jože ter se spustil na klop pred hišo.

«Ali te boli, boli?» se je zasmilil materi, ki se mu je sočutno približala.

«Kar slabo mi prihaja», se je kremžil in zvižgal. «Zbada me in reže, skeli in peče.»

«Kri mu moramo ustaviti», se je spomnil oče Košir. «Pavla, stopi po Tomažka.»

Hči je hitela k sosedu ter mu razložila, kaj se je pripetilo. Mož je zdravil živino, pa tudi ljudem se ni branil pomagati. Poznal je zelišča in korenine za vsako bolezen. Znan je bil pa tudi kot dober šaljivec. Vedno je našel kak dovtip, ki je spravil človeka v dobro voljo.

«Pa pojdiva, da ne izkrvavi.» Urno je zgrabil palico in odšepal proti Koširju.

Tomažek je prišel mimo poda po krvavem sledu. «O, tristo gričev!» je vzkliknil začuden. «Toliko krvi, pa samo zaradi dveh prstov! Kako mora biti šele na bojišču!»

«Boter, pomagajte!» ga je fant proseče pogledal.

«Sem že tukaj», se mu je skokoma približal. Pogledal mu je rano ter ga pokaral: «Butec, kako si pa ravnal? Za igračo je pipec, ne pa slamoreznica.»

«Slamo je porinil, roka mu je ušla med grablje, pri čemer se je sprožilo kolo», je lagal oče namesto sina.

«Hudirja, kaj človek vse iztakne!» je Tomažek neverno zmajal z glavo. «Kar bi pa hotel, se mu ne posreči.»

«Mračilo se je, pa ni videl, kam je segel.» je razlagala Lojza. Pavla pa se je jezila: «Podnevu naj bi bil narezal!»

«Včasih je menda tako nesrečen trenutek», je vedela Koširka. «Kar je človeku namenjeno, temu ne uide.»

«Naključje, kajpada, naključje», je potrdil Tomažek. «Ako bi človek vedel le pol ure naprej, marsikaj bi lahko preprečil.»

Mladeniču se je ustavila kri, kar je bila Tomažkova zasluga. Za plačilo so mu postregli s sadjevcem, vsi so posedli okrog mize ter ga poslušali. Mož je bil vnet oznanovalec miru, kadar je govoril s siromaki, vojnim dobičkarjem pa je napovedal dolgo vojno. Povsod je rad prilival ali kaj boljšega prigriznil.

«Ob suši se še trava posuši», se je rad pošalil. «Preden vseješ, moraš pognojiti.»

S Koširjem sta se dobro razumela, ker sta imela o vojni precej enake nazore. Wilsona, tedanjega ameriškega predsednika, sta častila kot malika. Od njega sta pričakovala poraz in zmago.

«Vojna bo še dolgo trajala, ali pa se bo nenadoma končala», je prerokoval Tomažek. «Jože bi že ne bil prišel na bojišče, četudi bi se ne bil urezal.»

«Ali meniš?» je potrlo soseda. Na obrazu se mu je poznalo, da se kesa, ker je spravil sina ob prste. Saj mu je hotel koristiti, ne pa škodovati.

«Fant je rešen», je Tomažek prepričevalno poudaril. «Preden se mu zaceli, bo preteklo nekaj mesecev in do tedaj se bo umirilo. Wilson samo čaka in ko se bo naveščal noreče: «Dovolj je, mirujte, otroci!»

«Fant naj ostane doma», je menil Košir. «Čemu jim bo hodil v bolnišnico v napotje!»

«Najbolje je, ako napraviš prošnjo. Pojdi do župnika ali do župana!»

«Ali meniš, da bo uslišana?» je poskočil od veselja.

«O tem ni dvoma. Fanta bodo pozvali pred vojaškega zdravnika in ta ga bo poslal domov. Kam pa naj ga dene? Saj veš, kako pravi pesem: 'Kdor ni za drugo rabo, naj var'je dom in babo'. Manjka še pohabljenčev!»

Koširju je ugajalo sosedovo modrovanje, z njim se je dalo svobodno misliti in zaupno govoriti. Toda v hiši je bilo oblačno — sosedge so prihajali k Jožetu — zato ni smel izblekniti vsega, kar mu je prišlo na jezik.

Ko je odhajal, je stopil za njim ter ga je potegnil za rokav. Tomažek je začutil njegovo bolečino, katero mu je prestregel z desnim ušesom. Njegova postrežljivost je bila vedno na pravem mestu.

«Ljudje so nevoščljivi in hudobni», mu je pošepnil. «Kmalu bo kdo mislil, da si je prste nalašč odrezal.»

«Beži no, beži! Kdo ga je pa videl?» ga je karajoče zavrnil.

«Nihče, da ti povem. Ampak hudobnost je iznajdljiva.»

«Pusti jim, naj govorijo, kar hočejo. Kaj mu bo dokazal?»

«Ni si jih sam, da veš. Primerilo se je, na to bi prisegel.»

«Za to ne boš prisegal. Ne bodi neumen.» (Dalje prih.)

potitelj mora še podpirati noge v potanju vse dotlej, dokler telo ne ozdravi. Bolan organ, ki ga nadomestujejo poteče se noge, si potem v miru počije in lastna moč telesa ga zopet ozdravi. Napako je vsako mazanje podplavov in posipanje s praški, ker vse to le zavira delovanje potenja. Večina bednih potiteljev si vsaj zvečer, če že ne večkrat na dan, koplje noge v prav mrzli vodi. Ne tajim, da je to prav prijetno, drugo pa je vprašanje, če je to dobro. Mrzla kopel ni dobra, nikakor ne, temveč prav slaba, ker ovira potenje. Mrzla voda namreč stisne potne luknjice, zadrži sredi najhujšega potenja za ves čas kopanja (četrt ure) in še dalje izločanje strupenega potu, ki si išče pota skozi bolne organe in jih po nepotrebnem draži. Ko se noge spet ogrejejo, se razširijo potne luknjice in ni čudno, da se potenje še poveča. Prav upravičeno tožijo taki ljubitelji mrzlih kopeli: Bolj ko jih kopljem, bolj se mi noge potijo in smrdijo.

Edino pravo ravnanje s takimi potnimi nogami je vroča kopel, ki ji dodamo malo žličko boraksa (ki ga dobiš v vsaki trgovini). Na prvi hip res ni kaj prijetna taka kopel, toda zdrava je, ker pomaga nogam potiti se. V vroči vodi se potne luknjice namreč na široko razprezajo, vročina vleče v noge kri, tako da lahko voda izsesa iz nje vse škodljive snovi in jo za dalj časa očisti. Zato imamo po vroči kopeli tudi prav lahke noge in se več ur le prav neznatno potijo. Če si napraviš vsako jutro, popoldne in zvečer, četrtno vročo nožno kopel, si lahko prepričan, da boš rešen smradu in bolečin Boraksa dodamo zato, da mehča in celi kožo. Po kopeli je dobro noge natreti s finim špiritom, da postane koža odpornejša.

Če more, naj hodi potitelj bos, sicer naj pa nosi lahke platnene čevlje in pogosto menja nogavice ali ovojke. Najslabše obuvalo za potitelje so škornji in galoše, ker ovirajo izhlapevanje potu.

Potne noge so vedno mrzle. Ker je mnogo potiteljev stalno nahodnih, se je ukoreninilo med njimi prepričanje, da so se prehladili zaradi potnih nog, zato jih skušajo na vse načine pozdraviti. Vendar temu ni tako. Tudi ta nahod je le prav tako pomagalo izločanja, kakor noge in je skupni vzrok obojega, nahoda in potnih nog, le zamašenje kaknega izlivalnika nekje v telesu. Tak nahod, združen s potnimi nogami, ozdravimo le na ta način, da pomagamo nogam z vročimi kopelmi k izdatnejšemu delovanju in tako razbremenimo nos in ga oprostimo stalne naporne službe.

Če traja potenje z vso silo že daljši čas, si daj preiskati natanko pljuca in ledvice, da veš, kako ti je urediti življenje, kaj smeš, česa ne smeš. Da je ustavev potenja nog nespametno in naravnost nevarno početje, nam pa zgovorno pričajo mnogi potitelji, ki so resno oboleli kmalu, ko so ustavili potenje nog in jih «ozdravili». Zato, potitelj, ne kupuj dragih zdravil dvomljive vrednosti, ki ti lahko celo škodujejo, temveč le podpiraj telo v delu, saj je samo najboljši svoj zdravnik, ki pozna tajne svojega ustroja! K.

Kako je kovač Peter ujel smrt

(Pripovedka.)

Tam za Pisanim morjem je pred mnogimi stoletji živel kovač Peter. Bil je človek ogromne postave in nadčloveške telesne moči. Pri delu je potreboval kladivo, ki je bilo tako težko, da ga pet mož ni moglo dvigniti.

Dokler je bil kovač Peter mlad, se niti smrt ni drznila k njemu. Toda ko se je postaral, se je

smrt vendarle opogumila ter ga šla iskat tja za Pisano morje. Kovač je pravkar s svojim težkim kladivom koval ogromen kos železa, ko je stopila smrt v kovačnico. A naš Peter se suhe, blede ženice ni ustrašil. Bil je sicer star že nad sto let, a še vedno tako močan, da se ni bal koščene smrti.

«Hej, mojster Peter, star si, z menoj pojdeš!» se je zadržala smrt.

Kovač Peter se je namuznil in odgovoril ravnodušno:

«Dokler ne izgotovim svojega dela, ne grem nikamor iz kovačnice. Ko bo delo dovršeno, potem pa že pojdem s teboj, čemu ne! Potrpi nekoliko in počakaj. Le odpočij si, stara si in nadožna in ne bo ti škodovalo, ako poseliš par minut. Kar tja na ono klop pri vratih položi svoje kosti!»

Ona klop je pa imela to čudovito lastnost, da je razen kovača obdržala vsakega človeka, ki je prišel v njeno neposredno bližino. Kdor je sedel nanjo, ni mogel več vstati. Smrt je bila takoj zadovoljna s kovačevim predlogom. Ker je bila v resnici potrebna počitka, je radevolje sedla na skrivnostno klop. Kovač se je zakrohotal, odložil je kladivo in zaklical porogljivo: «Izgotovil sem svoje delo, vstani da greva!»

Smrt se hoče dvigniti, a ne more. Bila je ujeta. Uvidevši, da jo je kovač speljal na led, je začela smrt prositi Petra, naj jo reši in izpusti. Toda hudomušni kovač je bil gluh za vse njene prošnje ter je brezskrbno koval dalje. In smrt je ostala v kovačnici.

Tekla so leta. Ker ni nihče umrl, je širom sveta zavladalo brezskrbno življenje. Greh se je delal iz noči v zoro, iz zore v noč. Ljudje so se polenili. Nihče več ni hotel delati, grozna lakota in revščina sta nastopili širom sveta. Živeža ni bilo. Ljudje so stradali ter si želeli smrti, a smrti ni bilo od nobene strani. Vsesplošno so izpraševali po nji in jo iskali, toda smrti ni bilo nikjer.

No, naš kovač se je slednjič vendar naveličal njene družbe, zato je sklenil, da ji bo vrnil svobodo. In ko mu je smrt svečano prisegla, da je ne bo nikdar več v njegovo bližino, jo je kovač v resnici izpustil. Smrt je naglo smuknila iz kovačnice ter se spustila v tek, da bi prej prišla stran od strašne klopi in njenega gospodarja.

Odslej je imel kovač Peter mir pred smrtjo. Nikdar več je ni bilo k njemu. Ako ga je kje videla, se mu je izognila v velikem krogu. In kovač Peter je živel veselo in zadovoljno, pridno koval, lepo žvižgal, še lepše pel in radi so ga imeli ljudje in Bog. Morda kovač Peter še danes živi tam za Pisanim morjem, morda je že umrl, kdo ve. Ako je še živ, je gotovo že tako star, da že ne ve, na katerem koncu se ga glava drži.

Mulja vski.

ŽENSKI VESTNIK

Delo na vrtu

Eno najvažnejših opravil na vrtu je okopavanje. To je zelo potrebno, ker se v zrahljani zemlji koreninice rastlin veliko lažje razraščajo. Potrebni zrak, voda in solčna toplota imajo tako lažji dostop do rastlin. Gnoj in druge redilne snovi pa se v zrahljani zemlji hitreje in temeljiteje razkrajajo. Ako pustimo okoli rastlin trdo skorjo, potem solnce rastlino kar sežge ali pa jo tak trd oklep vsaj ovira v rasti.

Enako potrebno delo je plevel. Plevel izsrkava iz zemlje vse redilne snovi, namenjene sadikam, ker plevel vse hitreje raste in tako sčasoma zadržuje zelenjad. Sploh ovira plevel razvoj in rast sadik. Zato moramo vsak plevel vedno sproti pokončevati. Plevemo tako, da ali z motiko zrahljamo zemljo in plevel s koreninami izrujemo, ali pa da s pralico sproti izpodrežemo vsak plevel. Na vsak način je treba plevel odstraniti s korenino vred, ker sicer ostale korenine spet poženo in še bolj bujno kot prvič. Tudi ne smemo čakati,

da plevel naredi seme. Ob dežju ali pa takoj po dežju ni dobro pleti, ker se v vlažni zemlji plevel, če ga nismo dobro popuili z vsemi koreninami, takoj spet prime in ozeleni. Zemlja naj bo vedno toliko vlažna, da lahko plevemo, torej ne presuha in ne premokra.

Osipanje je tudi važno delo na vrtu, ki ga ne smemo zanemarjati. Osipljemo zelenjavo zato, da so stebela bolj zavarovana, da se ne polomijo, ako je rastlina pri vrhu močna in široka, kakor na primer zelje ali karfijola. Fižol, grah, paradižnike osipljemo, da imajo korenine več zemlje in s tem tudi več vlage okoli sebe. Krompir pa treba osipati zato, da se gomolji lepše razvijajo. Osipati moramo, dokler je zemlja toliko vlažna, da se ne sprijemlje. Presuha zemlja ne sme biti, ker se sicer spet razsuje.

Za kuhinjo

Pražene kolerabe. Kolerabe operi in olup, na kar jih razreži na kocke ali pa na ploščice. V kozo deni žlico masti in žlico sladkorja. Ko se sladkor speni in porjavi, deni noter kolerabe, premešaj in zalij z malo juhe ali vode, dobro pokrij ter praži prav počasi, da se kolerabe zmečkajo. Ko so gotove, jih daj kot prikuho h govejemu mesu s krompirjem na mizo.

Stročji grah zabeljen. Osnaži grah v stročju enako kakor fižol, da mu odstraniš niti, nakar ga operi in deni kuhati v slan krop. Kuhati mora približno eno uro, da je zadosti mehak. Kuhanega potem odcedi, stresi v skledo in zabeli s sirovim maslom ali z mastjo, v kateri si zarumenila malo krušnih drobtin. Tak grah lahko daš na mizo kot prikuho ali pa kot samostojno jed.

Mlad pečen krompir. Krompir operi in ostrgaj. Po možnosti izberi krompirje enake velikosti in ne debelih, in sicer kake pol kile. V kozi razbeli žlico masti in na vročo mast stresi krompir, premešaj, osoli in prilij žlico vode. Tako duši pokrito četrtn ure. Nato vzemi poklopec proč in peci krompir dalje, da ves porumeni. Ko je dovolj zapečen, stresi nanj žlico drobno zrezanega zelenega peteršilja in dobro premešaj. Tak krompir se poda h pečenki s solato ali pa h govejemu mesu kot prikuha poleg druge prikuhe.

Krompirjevi hlebčki. Šest opranih krompirjev skuhaj. Nato jih olup in pretlači skozi sito. Na masti ocvri malo drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja, vlij to na krompir, zraven pa dodaj dve jajci, dve žlici kisle smetane, posoli, in ko si dobro zmešala, dodaj še štiri žlice moke. To na rahlo pregneti, in ko je testo gladko, ga razvaljaj za prst debelo in izreži z obodcem (ali pa s kakim primernim kozarcem) majhne hlebčke. Hlebčke pokladaj na dobro pomazano pekačo (pleh), na kar jih speci v pečici. Ko so na eni strani lepo rumeni, jih obrni, da zarumenijo še na drugi strani. Pečene daj na mizo s solato.

ŽENSKAR IMA VSE ŽENSKÉ RAD.

Mira: «Zelo bi rada videla, ali me moj Dušan resnično ljubi.»

Vera: «Seveda te ima rad. Zakaj bi pa baš pri tebi napravil izjemo!»

STEKLEN PAPIR

v polah in na metre, za vse vrste industrije vedno v zalogi nudl najceneje

FELIX TOMAN ml.

Ljubljana, Resljeva cesta 30. 204

Poprova omaka. Napravi svetlorumeno prežganje iz dveh žlic sirovega masla ali masti in treh žlic moke, na kar dodaj eno debelo, a drobno zrezano čebulo, pol žlice celega popra, par žlic jesiha, malo juhe ali vode in osoli. Nato pusti počasi vreti, da se dobro pokuha. Ko je dobro kuhano, približno čez pol ure, precedi, dodaj malo Juhana ali Maggija in daj to omako h govejemu mesu na mizo.

ZANIMIVOSTI

× **Berlinski prerok napoveduje hude čase.** Neki Weissenberger v Berlinu je začel izdajati list, katerega uvodnik priča, da je list namenjen spiritizmu in vedeževanju. Baje je diktiral uvodnik duh svoječasnega kancelarja Bismarcka. Weissenberger ne pove, ali je govoril Bismarckov duh z njim neposredno. Angliji, Franciji, Belgiji in Ameriki napoveduje Bismarckov duh strahovite poplave. 25. t. m. bo izginila baje vsa Anglija pod morjem. Nastane strahovit potres in Anglija se bo pogreznila v morje. Istočasno bodo zadele katastrofalne poplave Irsko, Francijo, Belgijo in Ameriko. Tudi Nemčiji se obetajo slabi časi. V enem večjih nemških mest bo razsajala v juniju strahovita kuga, ki bo zahtevala samo v dotičnem mestu 17.000 človeških žrtev. Na drugi strani se pa Nemci lahko tolažijo, kajti Nemčija bo baje kmalu nehala plačevati reparacije. 25. avgusta bo krenila baje poljska vojska s Francozi proti nemški meji. Do prve bitke bo prišlo 22. septembra in Nemci bodo zmagali. Pa se bo ta prerok gotovo hudo zmotil!

× **Razkrinkana ladja strahov.** Leta 1872. je odplula iz Newyorka ladja «Maria Celesta», o kateri se je pozneje toliko govorilo in pisalo, da so nastale cele pravljice in celo romani, v katerih se govori o njeni skrivnostni usodi. Čez nekaj tednov je našla «Mario Celesto» ladja «Dei Gratia» na širokem morju zapuščeno, brez posadke. Vprašanje, kaj se je z ladjo zgodilo in kakšna usoda je doletela posadko, ni dalo ljudem miru celih 57 let, tako da je postala «Maria Celesta» prava ladja strahov in duhov. Na prvi pogled je bila usoda ladje res zagonetna. Tako je vsaj pripovedoval kapitan ladje «Dei Gratia» Moorhous, ki je pogrešano ladjo našel. V kuhinji zapuščene ladje je bilo še toplo, na mizi so stale skodelice čaja in več mehko kuhanih jajc. Na kupu vreč je

Vsakdo išče srečo

a le malokdo jo najde, mnogi pa ne najdejo poti do nje. Prav v zadnjih mesecih pa je dokaj revežev zopet čez noč obogatelo. Svoje nade so vložili v srečke državne razredne loterije, ki so jih kupili pri Zadrugi hranilnici, r. z. z o. z. v Ljubljani na Sv. Petra cesti, in ni jim žal, zakaj kupljene srečke so bile izžrebane za prav visoke zneske. Priporočamo vsakomur, da kupi zopet pri nas srečke, zakaj gotovo je, da mora biti vsaka druga srečka izžrebana. Zadruga hranilnica je priložila današnji «Domovini» naročilnice, ki jih izpolnite ter takoj odpošljite, da Vam pošlje hranilnica pravočasno srečke.

Prvo žrebanje se bo vršilo že dne 8. julija.

Kdor ne mara biti prevaran, naj ne kupuje srečk po agentih in pri tujih prodajalcih, temveč naj se posluži srečnih srečk

Zadruga hranilnice, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19.

spala mačka. Vse je pričalo o miru in redu, toda na ladji ni bilo žive duše. Pripovedovanje posadke ladje «Dei Gratia», ki je privlekla «Mario Celesto» v Gibraltar, je bilo tako neverjetno, da so odredila ondotna oblastva preiskovalno komisijo, ki je ugotovila, da je bil na ladji izvršen zločin, ni pa mogla najti zločincev. Iz pravnega vidika je zadeva takrat zaspala, zato je pa živela tem živahnije v ljudski domišljiji celih 57 let. Šele nedavno je izšla v Londonu knjiga pod naslovom «Veliko sleparstvo z ladjo Maria Celesta», ki zagonetno zadevo pojasnjuje. Pisec knjige pravi, da je našla posadka ladje «Dei Gratia» v kuhinji «Marie Celeste» pogrnjeno mizo in da je bil čaj z mehko kuhanimi jajci serviran za tri člane posadke, ki so preživeli na ladji strašne trenutke. «Maria Celesta» je imela poleg kapitana in njegove žene nezatno posadko. Kapitan je imel na ladji klavir, ki je postal za njo usoden. Kapitanova žena je rada brenkala na klavir in menda je igrala zelo slabo, kajti njeno brenkanje je tako dražilo posadko, da je sklenila umoriti kapitana in njegovo ženo, klavir pa vreči v morje. To se je tudi zgodilo. V bližnjem pristanišču Santa Maria se je večina posadke razbežala in porazgubila. V lastnem interesu ni hotel noben mornar povedati, kakšna usoda je doletela kapitana in njegovo ženo. Na ladji so ostali od posadke samo trije, ki so si izmislili bajko o zapuščeni ladji in jo povedali kapitanu ladje «Dei Gratia». Kapitan je sprejel vse tri v službo in bil je točno informiran o tragični usodi kapitana zapuščene ladje, toda z resnico ni hotel na dan, ker bi sicer ne dobil nagrade za to, da je privlekel zapuščeno ladjo v pristanišče. Eden treh očitvecev tragedije je bil kuhar na ladji «Maria Celesta» Pamberton, ki še sedaj živi v Liverpoolu. Mož je star že 92 let, pa se še vedno dobro spominja, kako so se mornarji uprli in ubili kapitana in njegovo ženo. Od njega je avtor omenjene knjige dobil vse podatke. Tako se je torej legenda o ladji duhov čez 57 let razblinila v nič in ostala je samo gola resnica o zavratnem umoru.

× **Orel napadel ljudi.** Nekje na Poljskem so doživela pred nekaj dnevi dekleta med kopanjem zelo neprijeten dogodek in je pripisati samo slučaju, da se jim ni pripetilo nič hudega. Napadel jih je namreč močan in velik orel, ki je poprej dolgo krožil nad njimi, nakar se je nenadoma spustil nanje. Med orlom in mladenkami se je razvil srdit boj. Končno se je dekletom le posrečilo orla pregnati, nakar so pobegnile domov. Med tem se je pojavil v bližini čuvar kopalnišča s puško. Čim ga je orel opazil, se je dvignil visoko pod oblake, kamor ga ni mogel doseči strel. Čuvar je zaman čakal več ur, nakar se je oddaljil. Kmalu nato je prišlo mimo več moških, ki jih je orel takoj napadel. Zadel pa je slabo. S palicami oboroženi možje so nasilno ptico kmalu pobili na tla in ubili.

× **Dvakrat umrl.** Koncem preteklega leta je Visla naplavila moško truplo, v katerem je trgovec Rosbart iz Varšave spoznal svojega 20letnega sina. Nesrečni oče je postavil pokojniku lep nagrobni spomenik. Toda kako prijetno presenečen je bil, ko se je lepega dne mladi Rosbart vrnil živ in zdrav k svojim staršem. On

namreč ni utonil, temveč je pobegnil k svojim znancem v Poznanj, ker se je bal slabega spričevala. Težko je opisati srečo staršev, ki se jim je sin zopet vrnil. Toda sreča ni trajala dolgo. Že čez nekaj mesecev je dobil mladi Rosbart vnetje slepiča in je sedaj res umrl. Zgodilo pa se je, da ga pogrebno društvo sedaj ni hotelo pokopati, češ, da je že enkrat pokopan. Šele, ko je oče prinesel uradno potrdilo, da se je pokojnik poprej vrnil k staršem in da je sedaj v drugič umrl, so ga položili k večnemu počitku. Koga so prav za prav prvič pokopali, še vedno ni dognano in bo ostalo najbrže večna tajnost.

× **Zemlja v treh stoletjih baje ne bo mogla več preživljati ljudi.** Dunajski profesor Daring je predaval te dni o zanimivem vprašanju, kako dolgo more zemlja še preživljati človeštvo. Izjavil je, da bo zemlja čez 150 do 300 let tako izžrpana, da ne bo mogla več preživljati ljudi, če se bo človeštvo množilo tako hitro kakor zdaj, ko znaša letni prirastek okrog 20 milijonov. Po njegovem mnenju bi se morali vsi narodi na svetu zamisliti v to vprašanje in uravnati po njem svoje življenje. Usoda človeštva bo zapečateni, čim bo zemlja tako izžrpana, da ljudem ne bo mogla več nuditi sredstev za življenje. Profesor meni, da bi moralo človeštvo polagoma omejevati svoje število tako, da bo zemlja končno zelo redko naseljena, kakor je bila v kameniti dobi. Pogled v bodočnost kaže boj zadnjih živali z zadnjim človekom za vsakdanjo hrano. Kljub moderni tehniki in vsem pripomočkom, ki jih ima današnji človek v borbi za obstanek, bo v odločilnem spopadu za zadnje ostanke hrane človek podlegel živali, ker bo tako izžrpan, da mu vse moderno orožje ne bo nič pomagalo.

× **Kratka kikirja pred sodiščem.** Gospa Carpenterjeva iz Catforda na Angleškem je tožila svojega krojača za odškodnino, ker ji je napravil obleko sicer po volji, a vendarle ne po volji. Zgodilo se je takole: Carpenterjevi je najprej napravil obleko, ki je pa ni hotela vzeti, češ, da je predolga. Popravil jo je, pa tako, da ji ni segala niti do kolen in da je po njenem mnenju vse mesto gledalo za njo, ko jo je prvič oblekla. Prihitela je s povešenimi očmi domov, kjer jo je že na vratih pričakoval ljubi mož s pridigo. Gospa je sklenila, da te obleke ne dene več nase, a ko je hotel imeti krojač plačilo za svoje delo, ga je kratkomalo sama tožila za odškodnino. Blago je bila namreč sama dala. Na razpravi je morala obleči sporno obleko nove mode vendarle še enkrat. Sodnik si je stvar ogledal in velel: «Obleka je res prekratka, pa to marsikaterim ljudem ugaja.» «Meni tudi,» je odgovorila gospa sramežljivo, «a vendar je ne morem nositi. Imam štirinajstletno hčerko.» Sodnik je tedaj salomonsko razsodil, da mora krojač v toliko in toliko dneh obleko primerno podaljšati ali pa res plačati odškodnino, če bi se mu to popravilo ne posrečilo.

× **Dve strahotni potresni katastrofi.** Japonsko cesarstvo je zadela te dni strašna potresna katastrofa, ki ima svoje središče na velikem otoku Hokkaido, ki šteje dva in pol milijona prebivalcev. Glavni center potresa na otoku Hokkaido je bila okolica ognjenika Homakomagatake. Ognjenik že

KRASEN RAZGLED.

Gospodična: «S tele lestve je prekrasen razgled, gospod šef.»

Šef: «Jaz tudi pravim tako...»

dalje časa ni bljuval, sedaj pa je bilo čuti iz njegovega osrčja nekaj minut pred potresom silno grmenje, na kar se je izvil stožec ognjenika z neprodinimi oblaki dima in pepela. Nekaj trenutkov nato je streslo otok nekaj zaporednih potresnih sunkov, ki so opustošili celo vrsto cvetočih pokrajin. Najhuje so trpela mesta, ki se nahajajo v neposredni bližini ognjenika, in sicer Jubari, Iwamizava in Asakikave. V nekaj hipih so bila vsa poslopja porušena do tal in v mestu Asakikave se je pridružil potresu še požar, ki je uničil v nekaj urah še to, kar je preostalo. Nesrečnega prebivalstva se je polotila strašna panika navzlic temu, da so Japonci navajeni potresov. Prebivalstvo je bežalo iz hiš na ulice in hitelo proti morški obali. Mnogo jih je našlo smrt na morški obali, ker so po potresu udarjali velikanski valovi visoki preko običajnega površja na suho zemljo in razdejali ter odplovili s seboj vse, kar so desegli. O posledicah potresa na Hokkaidu krožijo med prebivalstvom najrazličnejše vesti, ki jih ni mogoče kontrolirati, ker so vse brzozjavne in telefonske zveze porušene. Porušene pa so tudi ostale zveze, ker so se sečela v prepade in reke cela vrsta železniških in cestnih mostov. Nekateri trdijo, da je padel v reko Išihari brzovlak, ki je vozil iz Rurumope v Sapporo. Japonska vlada je takoj odredila vse potrebne ukrepe za nujno pomoč nesrečnim prebivalcem otoka Hokkaido. Odposlala je proti otoku nekaj oddelkov svojih najhitrejših torpedovk in lahkih križark, ki imajo na krovu številne pomožne ekspedicije. Škoda, ki jo je povzročil potres na otoku Hokkaido, je zaenkrat neznana. Prav tako je neznan število človeških žrtev. Gotovo pa je, da je škoda ogromna in število človeških žrtev nad vse veliko. — Istočasno s potresnim sunkom na otoku Hokkaido so začutili silen potres tudi na Severni Novi Zelandiji, kjer je potres močno poškodoval štiri mesta. Potres je bil po letu 1900. najmočnejši, kar jih zaznamujejo potresomeri v Novi Zelandiji, kjer niso potresni sunki baš redki. V Takagi je potres porušil električno centralo ter je nastala po vsem mestu neprodinna tema, iz katere je bilo čuti samo obupne klice na pomoč in grmenje od časa do časa zaradi nadaljnjih potresnih sunkov ruševičih se stavb. V West Portu se je porušil glavni stolp poštna centrale, v katerem je bil nameščen telefonski in brzozjavni urad. Pod razvalinami so našle smrt vse nameščenke brzozjavnega in telefonskega urada, ki so oddale še brzozjavko o prvem manjšem potresnem sunku. Potres je porušil nadalje cele mestne dele v Nelsonu. Med prebivalstvom Severne Nove Zelandije vlada velika panika in ljudstvo nujno prosi vlado za pomoč.

× **Oporoka pod vešali.** Mohamed Kalafaki je bil eden najbolj nevarnih razbojnikov, kar jih je kdaj rokomahalo po Turčiji. Deset let so ga zaman zasledovali, končno so ga pa le ujeli. Obsodili so ga po kratkem procesu na smrt na vešalih. Na morišču se je zločinec skušal iztrgati krvnikom to so jim morali priti pazniki, policisti in vojaki na pomoč, preden so ga ukrotili. Ni hotel, da bi ga obesili, češ, da je bil zaprosil Kemala za pomilostenje in da se je bil v zadnjih vojnah junaško boril za turško stvar, pri čemer je bil tudi večkrat ranjen. Šele, ko so mu povedali, da je Kemal njegovo prošnjo zavrnil, se je vdal. Hotel pa je še napraviti testament. Povedal je in točno popisal, kje ima v gorah skrite svoje nagrabljene zaklade, ki jim je postavil za glavnega dediča Društvo turškega zračnega brodogoja. Omenil je, da je bil vedno navdušen oboževalec zračnih ladij. Ko je še oporoko podpisal, so ga obesili. Nato so se odpravili iskat zaklade. Doslej so pa iztaknili eno samo skrivališče, v katerem so našli 700 angleških funtov.

× **Ogromne množice kobilic ustavile vlakovni promet.** Ogromni roji potujočih kobilic so nedavno uničili pet odstotkov žetve bombaža v Rusiji. Promet na transkaspiski progi je ustavljen. Tračnice so namreč zaradi kobilic, ki so jih zmečkala kolosa, tako polzke, da lokomotive ne pridejo naprej. Vsi moški in vse ženske v prizadetih pokrajinah so mobilizirani za pobiranje te nadloge. Vsi na dopustu se nahajajoči uradniki so bili poklicani

zopet v službo in odpovedane so vse državne ter druge prireditve. Uradi so zapušteni, ker so bile poslani celo pisarniške moči v boj proti kobilicam. Cela vrsta vojaških letal spušta v kobilične roje iz višav strupene pline. Do sedaj so uničile sicer že na milijarde kobilic, toda njihove množine so še vedno tako goste kakor poprej.

× **Riba z dvema glavama.** Neko avstrijsko prirodoslovno društvo si je pridobilo mlado postrv, ki ima dve popolnoma enaki glavi. Takšni nestvori med ribami niso redki, vendar poginejo običajno v enem ali dveh dneh, dočim živi ta postrv že šest mesecev in bo živela, kakor kaže, še dalje. Razume se, da jo hranijo z vso pridnostjo in je zelo zanimivo opazovati, kako se žival pri tem vede. Obe glavi se istočasno zaženeta na hrano in je ne privošči druga drugi, čeprav izgine naposled v istem želodcu. Tudi drugače se glavi ne razumeta dobro med sabo. Ker imata vsaka svoj par plavut ob škrgah, se zgodi mnogokrat, da hočeta ubrati vsaka svojo smer, kar povzroča premetavanje po vodi in plavanje na hrbtu namesto normalnega plavanja.

× **Ptičji kremplji v ribjem hrbtu.** Na Württembergem imajo obsežna jezera, v katerih redijo krape. Vsaka tri do štiri leta pustijo, da se voda odteče, na kar polovijo ribe. Ob taki priliki so ujeli pred kratkim orjaškega krapa, na čigar hrbtu so našli dobro ohranjeno okostje ribjega orla. Njegovi kremplji so se bili tako trdno zarasli v krapov hrbet, da jih je bilo treba odstraniti z nožem. Bržkone se je bil vrgel orel z višine na krapa, ki pa se je naglo potopil ter potegnil s seboj tudi ujed, ki se je zaman skušala osvoboditi. V smrtni borbi je orel najbrže zasadił svoje kremplje še globlje v hrbet ribe, ki se ga ni mogla iznebiti tudi potem, ko je bil že mrtev. Polagoma je ostalo od ptiča samo okostje, krapove rane pa so se zacelile kljub temu, da so ostali v njih orlovi kremplji.

× **Svinjske dirke v Mehiki.** Konjske, pasje, avtomobilske in letalske dirke v Mehiki očitno niso več dovolj privlačne. Zato so prišli tamkaj na novo misel. V glavnem mestu Mehiki pripravljajo namreč dirko svinj. Vsaka svinja je zaprta v posebni kletki, pred katero leži pripravljena hrana. Vse živali puste stradati, nato pa jim bodo odnesli pripravljeno hrano več sto metrov daleč. Končno bodo naglo odprli kletke in svinje bodo zdrvele proti jedilom. Katera bo prispela prva na cilj, bo zmagala.

Listnica uredništva

Ihan. Prosimo za potrpljenje! Še nismo mogli prečitati.

Šošanj. Dubrovačka parobrodsko plovdba v Dubrovniku; «Oceania» na Sušaku; Jugoslovensko-amerikanska plovdba v Splitu; Atlantska

plovdba Ivo Račić v Splitu; Jadranska plovdba na Sušaku; Prekomorska plovdba na Sušaku; «Progres» na Sušaku.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Čvrst dokaz.

Slovenec in Nmec se pripravata o kulturi svojega naroda.

Nmec: «Kaj boš govoril! Ko smo pri nas kopali za zgodovinskimi starinami, smo našli globoko v zemlji na žico. To je dokaz, da smo poznali že v pradavni dobi brzozjav.»

Slovenec: «Prava reč! Pri nas smo pa kopali ter grebli po zemlji in nismo našli niti nobene žice. To je dokaz, da smo imeli že v pradavni dobi brezžični brzozjav.»

Razgovor o grdem stricu.

Mirica: «Čuješ, mamica, ali je ljubi Bog ustvaril tudi našega strica?»

Mati: «Tudi.»

Mirica: «No, potem pa se je moral ljubi Bog zelo smežati, ko je videl, kaj je napravil...»

Na sodišču.

Sodnik: «Dokazano je, da ste kradli drva. Ali ste bili zato že kdaj kaznovani?»

Miha: «Ne, gospod sodnik, do sedaj me še ni nihče zasačil!»

Šnops ne sme biti pri hiši.

Mož (ki opazi steklenico, v kateri je bilo žganje, prazno): «Kdo je izpil žganje?»

Zena: «Jaz sem ga, ker ne trpim tega vražjega šnopsa pri hiši...»

V gostilni.

Natakar: «Imate pet vrčkov piva, meso in juho. Ali je bila juha goveja ali svinjska?»

Gost: «Ne vem. Štiri muhe, vem, so plavale v njej...»

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Cesto že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se vporablja posebno izdelano ščetkico za zoba. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje s Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepliti) dobili bodeda brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Dekleta.

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, išče k dvema otrokoma (5½ leta, 1½ leta) učiteljska družina na deželi, 2 uri od postaje, 1 uro do cerkve. — Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod «Sotla».

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam žledca. priporoča dr. Q. Piccoli, lekarnar v Ljubliani.

Se li želite naučiti fotografirati?

Fotografičen aparat, 9 × 12 cm, anastigmat, objektiv z vsemi potrebščinami, skoraj nov, in knjigo: Kako se naučim fotografirati, radi nabave večjega formata prodam za 800 Din ali zamenjam za dobro ohranjeno kolo. — Alojzij Kump, Obrh, p. Dragatuš.

Hlude, hrastove

od 20 cm naprej, kupi vsako množino parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenj. kolodvorom.

Šivilja

gre po nizki ceni šivat na dom. Najraje v kak kraj med Rogatcem in Celjem. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine».

Pozor, čevljarji!

Zasebni tečaj za gg. čevljarje se vrši v mesecu juliju in avgustu. Poučevalo se bo pri krojevanje vzorcev in izdelovanje gornjih delov, praktično lepljenje čevljev, gaioš, gumastih izdelkov itd. po novi metodi Eham in Argo. — Pojasnila daje Josip Steinman, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 41.

ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HYALA

ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVNO MILO

pa je pranje gotovo!

Sosedova krava.

Mica: «Jaka, sosedova krava je zašla v naš vrt!»

Jaka: «Zapri vrata, Mica! Hitro jo pomolzi, potem jo pa izženi!»

Brihten sin.

Oče: «Ljubi sin, kaj bo s teboj, ako se ne odvadiš pijančevanja?»

Sin: «Oče, le brez skrbi bodite in pomislite: dobro vino napravi dobro kri, dobra kri povzroča dobro voljo, ki nam daje lepih misli, lepe misli nas navajajo do dobrih del in dobra dela nam pomagajo v nebesa...»

Ciganska.

Kmet: «Kadar te uš ugrizne, gotovo sežeš pod srajco in vedno izvlečeš živalico ven. Kaj nikdar ne sežeš po strani?»

Ciganček: «E, če tudi po strani sežem, ujamem uš...»

Grehi.

Zupnik: «No, Jakec, kaj je treba najprej storiti, da so nam grehi odpuščeni?»

Jakec: «Najprej moramo grešiti...»

Sovražnike imajo radi.

Misijonar (med ljudožrei): «Ljubite tudi svoje sovražnike kakor samega sebes!»

Ljudožrski poglavar: «Saj jih imamo zelo radi, kadar jih jemo pečene...»

Zaprl ji je jeziček.

Gospod pride v trgovino in zahteva za tri dinarje kamilčnega čaja. Jezična prodajalka ga zavrne: «Kamilice vam lahko dam, čaj pa si morate skuhati sami.»

Gospod: «Potem bi prosil še za dva dinarja ajbiševnega čaja.»

Prodajalka (še bolj zbadljivo): «Ajbiša vam lahko dam, čaj pa si morate skuhati sami.»

Gospoda prodajalkina zbadljivost jezi, zato ji vrne milo za drago in z najnedolžnejšim glasom

reče: «Gospodična, potem bi prosil še za pet dinarjev prsnega čaja...»

Nič huđega.

Mož: «Ti si rekla, da so to češpljevi kolački, a jaz ne najdem nikakih češpelj v njih.»

Zenka: «Saj tudi v pasjih kolačkih nikdar ne dobiš psov...»

Zopet prihajajo one

naše stare bolečine, kadar se vreme spremeni. Za ude, za glavo, za zobe, roke, noge, za celo telo, pri reumatičnih trganjih ter drugače je Fellerjev Elsafluid čno že 32 let preiskušeno zaščitno sredstvo, pravi blagodar v hiši. Uporablja se na zunanost in znotraj. Dobiva se povsed, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti vsaj za 62 Din naravnost pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 360, Hrvatska. A za želodec: Elsa-krcglice 6 skatljice 12 Din.

Din 59:-

4525-20171

Poljedelci,
ne hodite bos!

Obut človek izvrši mnogo več dela. — Stoji čvrsto. — Ne rani nog. — Za Vas izdelujemo trpežno, elastično in poceni obutev. Primerna je za vsako delo. — Na polju, gospodinji doma, otrokom za solo.

Povsod in za vsakogar.

Moške in ženske

Din 59:-

Patata

Debele luskinaste otrobe,
koruzo za mliečev, koruzo za krmu oddaja naj-
ceneje **A. VOLK** v LJUBLJANI, Res-
tvrdka **A. VOLK** lijeva cesta šte. 24.

Dvokolesa najboljših sve-
tovnih znamk v veliki iz-
biri, zelo poceni. Najno-
vejši modeli otroških vo-
zičkov od preprostega do
najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več
znamk šivalnih strojev najnovejših modelov,
deli in pnevmatika. - Ceniki franco. - Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

NAZNANILO PRESELITVE.

Dovoljujem si, cenjeno občinstvo kakor vsa
podjetja opozoriti, da sem se s svojo **PLESKAR-**
SKO in **LICARSKO OBRTJO PRESELIL** iz
preselil iz Rimske ceste št. 16
v Gajevo ulico št. 2

ter se priporočam cenjenemu občinstvu tudi
za nadaljno naklonjenost.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela bom izvršil
točno, zelo solidno in po nizkih cenah.

Naročena dela sprejem tudi na deželi kakor
tudi pleskanje železnih mostov.

Z odličnim spoštovanjem

JOSIP JUG

pleskarstvo in licarstvo, Gajevo ulica 2.

Cvetje arnike, podleskovo seme

in vsa druga zdravilna zelišča kupujem v
vsaki množini po najvišjih cenah

Ed. Pišler, Vrhnika.

Zahtevajte cenik brezplačno.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč

ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena
je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega
telesa, zdravila, ob-
kladki, masiranje,
drgnjenje, o načinu
kako se žival prisili
da je mirna, o dvi-
ganju padlih ali bol-
nih živali, o ranah
ter kaj je storiti v
raznih slučajih
nagle obolesti, kot
pri poškodovanju
rogov, poškodbiko-
pita in zakovanju,
pri prišču med
parkiji, opeklini,
strelji, zlomu kosti,
zvitju, izčlenjenju,
izpadu porodnice
in maternice, iz-
padu danke, vnetju
vimena, driski, za-
prtju, koliki, nape-
njanju goved in
ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, ne-
varnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju
s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode
pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga
v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Kupujem

po najvišjih cenah in v vsaki množini ter plačujem
takoj: arniko, bezgovo in lipovo cvetje, pod-
leskovo seme, šmarnična peresa in vsa druga
zdravilna zelišča v suhem stanju. 267

R. Luckmann, Ljubljana, Ahačjeva c. 10.

BOLNIM

slabotnim, potrtem!

Da bi se osvobodil raznih slabosti, potrnosti, pre-
zgodnjega trpljenja in celo smrti, je potrebno takoj od
časa do časa čistiti svoj organizem od strupov, katere
prinašamo s hrano (mokračna kislina, urati, toksini
i dr.), ravno tako tudi zvišati njegovo moč s pomočjo
energijotvornega preparata «Kalefluid» D. Kaleni-
čenka. To sredstvo je neobhodno potrebno vsem onim,
ki so izčrpani vsled raznih bolezni, slabe prehrane in
napornega dela.

Brezplačno franco pošljemo podrobno litera-
turo, katera vsebuje način za obnavljanje in jačanje iz-
črpane moči, zdravja in delovne sposobnosti. Obrnite
se: Beograd, Molerova ulica 27. a. Miloš Marković.
«Kalefluid» se dobi v vseh večjih lekarnah in
drogerijah vsega sveta.

Zahtevajte **CENIK** s 1000
brezplačni slikami

Roskopf ura 49 Din.

Ura na sidro (america) nekoliko boljše iz-
vršitve z 3 letnim jamstvom 65 Din.

Ista original patent preciz.

Roskopf ura na sidro, pravi
nikelj, kolesje nepristopno prahu
tekoče vse v rubinih, posebno
točna, 5 letno jamstvo

98 Din.

Omega, Doxa in druge ure ce-
nejše kot drugod.

Budilka 64 Din
z 2 zvoncema in 3 let. jamstvom

69 Din.

R. Kiffmann, Maribor št. 43/b

specialist samo za boljše ure.

Prima gonilna jermena

in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri tvrdki
CADEZ & BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Advokat

dr. Ivan Winterhalter
je otvoril svojo pisarno v
Marenbergu.

(Hiša Kellenberger.)

Veliki **cenik**
ilustrovani

dobite zastoj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorgor, MARIBOR št. 104-B.

Violine od 95 Din. Roke harmonike od 85 Din. Tam-
burice od 95 Din. Gramofoni od 345 Din in dalje.

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih **Škodovi Zavodi v Plznju**
čeških tovarn

se nahajajo v velikosti od ¼ do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani.

Obrnite se na: **ZASTOPSTVO SKODOVIH ZAVODOV V LJUBLJANI**

Selenburgova ulica šte. 7

191

Telefon 2966.

Zahvala.

Za iskreno tolažbo in sočuvstvovanje povodom prerane smrti naše zlate mamice,
tašče, sestre itd. gospe

Marije Karba, roj. Žitek,
učiteljeve vdove in posestnice

v Ljutomeru, se vsem najlepše zahvalujemo, posebno za darovano cvetje, oziroma vence,
združenemu pevskemu zboru za ganljivi žalostinki, preč. duhovščini, zlasti veleč. g. dekanu
J. Weixlu za spremstvo ter vsem, ki so nam lajšali žalost in ki so blago pokojnico
spremili na njeni zadnji poti.

Ljutomer, 15. junija 1929.

Žalujoči ostali.